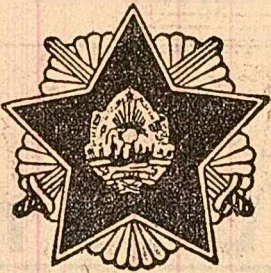

Organ al Comitetului Central al P.M.R.

- T. Silea: Posibilități de reducere a prețului de cost în industria carboniferă (pag. 2-a).
- Luciu Demetrius: Adolescență (pag. 3-a).
- Manole Auneanu: În ziua echinocțiului de primăvară (pag. 3-a).
- DIN LUMEA ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII:
  - Conf. univ. Gh. Cosma: Energie prin unde invizibile.
  - Prof. Ing. Al. Spătaru: Imagini transmise prin satelit (pag. 4-a).
  - N. Lupu: Documenter — Li-banul (pag. 6-a).

La Turnu Severin

Un nou tip de cargou

Construcții navale din Turnu Severin au început să producă în serie un tip nou de cargou de 1.600 tone. În prezent se execută probele pe loc ale instalațiilor primei nave. A doua navă se află lansată la apă, iar a treia va fi lansată în cursul acestui an. Noul cargou este destinat transporturilor de mărfuri, el va putea naviga cu o viteză de 12 noduri (22,2 km pe oră). Gurile de magazii sunt acoperite cu capace

metalice care se manevrează mecanizat și permit reducerea timpului de staționare a navei în timpul lucrărilor de încărcare-descărcare. Cargoul este înzestrat cu instalații, aparatură și mecanisme de cea mai modernă construcție. De asemenea, amenajările interioare sînt la nivelul tehnicii actuale, asigurînd echipajului la bord condiții de viață dintre cele mai bune. (Agorpres)

Pregătiri pentru Festivalul „George Enescu”

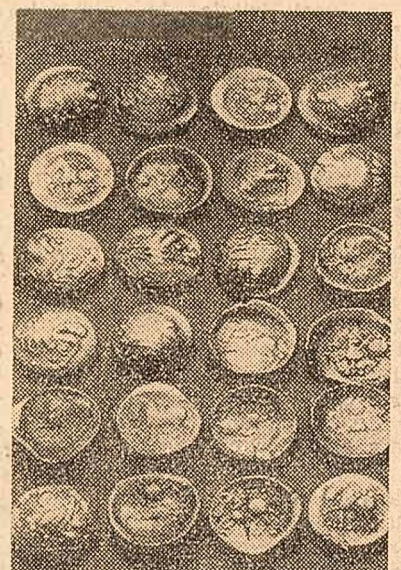
La Iași au început pregătirile în vederea celei de-a treia ediții a Concursului și Festivalului Internațional „George Enescu”, care se va desfășura în toamna acestui an în Capitală și în alte centre din țară. Colectivul Filarmonic de stat „Moldova” a programat câteva concerte în alcăr program vor figura: Simfo-

niile I și a III-a, Diatruorul, Suite și alte lucrări ale marelui compozitor. Studenții conservatorului și elevii școlii medii de muzică din localitate se pregătesc pentru manifestările care vor avea loc. Ei vor prezenta în zilele Festivalului recitaluri și concerte din creația lui Enescu.

ÎN REGIUNEA BANAT
Lucrări de dezvoltare a centralelor electrice

În regiunea Banat se desfășoară lucrări de extindere a unor centrale electrice în scopul asigurării creșterii producției de energie termică și electrică. Centrala electrică din Arad a intrat în funcțiune al 11-lea agregat de termoficare. Tot aici se află în curs de montaj un nou turbogenerator care va permite mărirea capacității acestei unități de 1,5 ori. Alte agregate se montează la două centrale din Reșița, a căror capacitate se dublează. Ele vor folosi drept combustibil gazul de furnal și vor asigura încălzirea blocurilor de locuințe care se ridică în noul cartier din Lunca Bîrzavei. Sint, de asemenea, în curs lucrări de dezvoltare a centralelor de la Timișoara, Oțelul Roșu și Anina.

Tezaurul din comuna Pietrele

La sfîrșitul lunii martie, în comuna Pietrele, raionul Giurgiu, la punctul denumit „Valea Scorjei”, colecțivștii Petre P. Poenaru și Niculina Poenaru au descoperit cu ocazia terasării terenului spre a fi plantat cu vișă de vie un important tezaur de monede antice. Tezaurul se afla îngropat în pămînt, într-un vas de lut, la o adîncime de circa 0,50 m. Specialiștii al Institutului de Arheologie al Academiei R. P. Romine au făcut cercetări la fața locului. S-a constatat că este vorba de monede geto-dace, de argint, datînd din secolul II î.e.n. Descoperirea prezintă o importanță deosebită din punct de vedere istoric.

Metodă eficientă de lipire a pieselor metalice

După o serie de experiențe la Uzinele Tehnofrig din Cluj a fost generalizată o nouă metodă de lipire a două piese metalice bazată pe principiul capilarității. Prin aplicarea acestei metode se obține o lipire ireproșabilă alit din punct de vedere al rezistenței și etanșeității, cit și al aspectului exterior. Totodată, uzina realizează economii de materie de 70 la sută și o productivitate a muncii mult sporită.

PE TEMELE ZILEI
TRANSPORTUL DE COLETĂRIE

În volumul total al mărfurilor ce se transportă pe calea ferată, coletăria — adică transportul mărfurilor în cantități și forme ușor de minuit, cu ajutorul trenurilor are o pondere importantă. O cantitate însemnată de obiecte din metal, electrotehnice, bunuri de uz gospodăresc, produse textile și de încălziminte, preparate alimentare etc., care prin natura și diversitatea lor nu pot constitui un transport vagonabil, sînt expediate destinațiilor pe această cale.

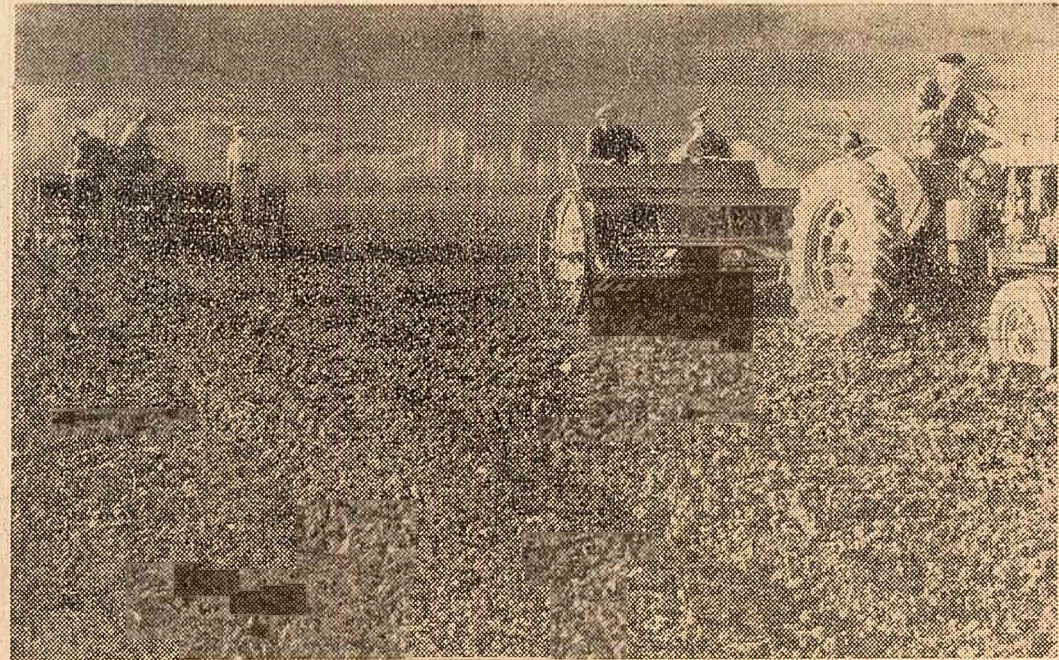
Realizarea unui transport rapid de mărfuri cu volum mic, de proveniențe diferite necesită, firește, respectarea anumitor cerințe. În primul rînd, dat fiind că expedierea mărfurilor de coletărie se face pe baza unui grafic, întreprinderile — care au partea covârșitoare în aceste transporturi — au datoria să-și întocmească planurile de expediere la timp și în concordanță cu posibilitățile decedale ale stațiilor. Majoritatea întreprinderilor se achită conștientos de această sarcină; sînt însă unele întreprinderi și instituții, printre care, Uzinele de pompe, Fabrica de cabluri și materiale electroizolante din București, Fabrica de rulmenți din Birlad, Depozitul de hîrtie din Bacău etc. care deseori își prezintă cererile de transport cu întîrziere, nu depun la stații documentele necesare sau trimit alte cantități de mărfuri decît cele anunțate. Fabrica „Tasatura” și Fabrica de ulei „Unirea” din Iași, Fabrica de confecții „Proletarul Roșu” din Birlad și-au făcut — cum s-ar spune — o practică din a întârzia predarea mărfurilor la magazia C.F.R. Uneori, colectele sînt ambalate necorespunzător sau necetichetate, din care cauză sînt produse avarii și rătăcirii de mărfuri. În astfel de cazuri se depune o muncă suplimentară pentru identificarea coletelor, durata transportului se mărește, au loc litigii între expeditori, destinații și organele C.F.R. Asemenea neajunsuri fac să existe, adesea, situații cînd vagoanele nu se pot încarca la timp și la întreaga lor capacitate, sau împrejurări cînd nu există capacități suficiente de transport.

Pentru îmbunătățirea activității de coletărie, Direcția generală a căilor ferate a înființat unități proprii de expediție, organizate pe principiul expeditorului unic, care execută în locul beneficiarilor toate operațiile de perfectare a încheierii contractelor, asigurînd în același timp încărcarea-descărcarea mărfurilor. Au fost mecanizate o bună parte din lucrările de manipulare a produselor; cu ajutorul conteinereilor sînt expediate circa 23 la sută din volumul mărfurilor transportate prin coletărie. Asemenea acțiuni, precum și altele au drept scop realizarea de transporturi rapide la timp și la un preț de cost mai redus.

Îmbunătățirea transportului de coletărie depinde însă într-o mare măsură de felul cum înțeleg să-și facă datoria ceterșii de la expediție. În unele stații — cum sînt Simeria, Sighisoara etc. — se mai ivesc cazuri cînd colectele se manipulează neatent, cînd indicatorii „fragili” nu sînt luate în seamă sau pur și simplu cînd lucrătorii de la expediție „uită” zile în șir cîte un colet printr-un colț al magaziei. Alteori se tărăgănează neîntemeiat întocmirea documentelor de expediție sau nu se avizează imediat destinaționarul de sosirea unui transport. Fer drept cuvînt, beneficiarii reclamă întîrzieri în primirea mărfurilor. Au fost și situații cînd un colet care trebuia să ajungă la Craiova a fost descărcat tocmai la Timișoara, pentru ca apoi să facă cale întoarsă la stația de destinație. Ne-reguli frecvente se mai întîlnesc și la manipularea coletelor expediate de persoanele particulare. Din vina lucrătorilor din diferite stații se pierd multe ore, sînt immobilizate capacități de transport.

Sporirea continuă a volumului de mărfuri expediate prin coletărie impune ca și acest important sector să-și perfecționeze permanent activitatea în vederea asigurării unor transporturi fără întîrzieri și de bună calitate.

In toate regiunile RITM INTENS LA SEMĂNAT

La gospodăria colectivă din Almașu, raionul Huedin, se însămîntează sticla de zahăr

Cu sprijinul mecanizatorilor

SUCEAVA (coresp. „Scinteii”). — Intensificînd lucrările agricole de primăvară, colecțivștii și mecanizatorii din regiunea Suceava au obținut rezultate bune. Pînă la data de 16 aprilie au fost însămîntate aproape 50.000 hectare cu floarea-soarelui, sticla de zahăr și alte culturi din epoca I, iar pe mai bine de 100.000 hectare arate din toamnă s-au făcut lucrări de întreținere. Suprafețe mai mari au fost însămîntate îndeosebi în raioanele Săveni, Botoșani și Dorohoi și în comunele din partea de șes a raionelor Fălcițeni și Rădăuți. Sprijiniți de mecanizatori, colecțivștii din Avrămieni, raionul Săveni, au terminat însămîntările din epoca I, au pregătît terenul pentru porumb. Și gospodăriile colective din satele Mitoc, Dobrițeni, Ungureni, Rădăuți-Prut și altele, din raionul Săveni, au terminat de însămîntat culturile din epoca I.

Mai sînt însă unele locuri unde lucrările nu se desfășoară din plin, fie datorită unor deficiențe de organizare, fie din cauză că mașinile și tractoarele S.M.T.-urilor nu au fost reparate cum trebuie. La G.A.C. Sulița, Onegaia, raionul Botoșani, Dimițeni, Cracalia, raionul Dorohoi, și altele sînt însoțite mult timp bun de lucru pentru că mecanizatorii nu au venit cu tractoarele în bună stare de funcționare, sau nu există o strînsă legătură între brigada de tractoare și consiliul de conducere al gospodăriei colective. Este necesar să se ia măsuri urgente de înlăturare a acestor lipsuri.

Condiții bune care nu sînt folosite din plin

De cîteva zile timpul s-a îmbunătățit și pe cuprinsul regiunii Cluj. Colecțivștii și mecanizatorii lucrează acum la semănatul sticlei de zahăr, cartofilor, floarea-soarelui și al altor culturi. În raionul Turda s-au însămîntat circa 3.500 ha, iar aproape 6.000 ha au fost pregătite pentru porumb. Frunțași în acest raion sînt colecțivștii din Frata și Triteni-Colonie. În cîteva zile, la gospodăria colectivă din Mirăslău, raionul Aiud, s-au însămîntat culturile din prima epocă pe 200 ha și s-a trecut la semănatul porumbului. În cele mai multe gospodării din acest raion, consiliile de conducere, inginerii agronomi se ocupă de identificarea terenurilor mai zvîntate. Și în alte raioane se muncește din plin, folosindu-se fiecare oră bună de lucru. La G.A.C. Almașu, raionul Huedin, 7 tractoare ale S.M.T.-ului și 40 de atelașe lucrează la semănat și pregătirea terenului. Aceeași preocupare se constată și la gospodăriile colective din Borșa, raionul Gherla, și la multe altele. În unele unități agricole din raioanele Dej, Zalău, Huedin etc., nu se folosesc toate mijloacele pentru grăbirea semănatului

din cauză că nu sînt cunoscut suprafețele care se zvîntă mai repede. În ziua de 16 aprilie, în raionul Zalău au fost numai un sfert din cele 338 de tractoare și al altor culturi. Nici ateleașele gospodărilor nu au fost folosite decît în mică măsură, deși ele au acces pe terenuri mai puțin zvîntate. În unele raioane nu se urmărește realizarea integrală a planului de însămîntări la diferite culturi, cum sînt floarea-soarelui, mazărea și altele. În timp ce în gospodăriile colective din raza orașului Turda, floarea-soarelui a fost însămîntată 100 la sută, în raionul Dej, din cele 2.000 hectare destinate acestei culturi, s-au realizat doar cîteva, iar în raionul Zalău numai 10 la sută. În raioanele Aiud și Biștriuța, mazărea s-a însămîntat aproape în întregime, în timp ce în raioanele Dej și Zalău doar o mică parte din suprafața prevăzută. Consiliile agricole din aceste raioane trebuie să urmărească îndeaproape ca planul însămîntărilor să fie realizat în întregime.

Alexandru MUREȘAN
coresp. „Scintell”

E MARE COPȘA MICĂ

- CE SPUN DOCUMENTELE VREMII
- NEGRUL DE FUM ÎN CHIMIA MODERNĂ
- STIPLEXUL — MEZINUL UZINEI
- SE ÎNFRUMUSEȚEAZĂ ORAȘUL

Directorul Uzinei „Carbosin” ne-a vorbit despre dezvoltarea întreprinderii, despre producția și produsele ei. — Am auzit adeseori de negrul de fum, dar n-am încă o idee precisă despre acest produs și însemnătatea lui economică. — Negrul de fum, ne-a explicat directorul, este un produs sub formă de praf sau de granule, cu un conținut ridicat de carbon. În ce privește importanța lui economică amintesc că fără negrul de fum nu se poate închipui industria cauciucului sintetic, a cernelelor, vopselelor. Procedeele de fabricație diferite (avem mai multe fabrici de negru de fum în uzină) au la bază aceeași operație: materia primă este arsă parțial la temperaturi ridicate, de 1.100-1.300°C. Aerosolul rezultat trece prin instalații de răcire, este captat și ambalat în saci de cîte 10-20 kg. Pentru că vorbim de cauciuc sintetic, pot spune că în compoziția lui negrul de fum intră ca ingredient în proporție de 35-50 la sută.

— Mezinul multiplor noastre produse, al uzinei, este stiplexul. Auziți de el? E o sticlă organică cu lărgi întrebunțări în construcția de autovehicule și în industria bunurilor de consum. Transparent ca și sticla obișnuită, stiplexul este mult mai rezistent decît aceasta. Față în față cu „Carbosinul” se află Uzina chimico-metalurgică. În comparație cu „Carbosinul”, începuturile acestuia par mai impunătoare. În loc de cîntăci de boi, aici erau două mașini — una ducea personalul la Medias, alta transporta produsele uzinei. Astăzi uzina te înfrumusețează de departe cu mulele ei coșuri, înalte de 60-80 m, și halele vaste. Te amintește turburător de pei-

sajul hunedorean. Producția ei globală a crescut, față de 1948, de 20 de ori. Uzina produce zinc și acid sulfuric. Prin punerea în funcțiune a unor noi instalații, U.C.M. va contribui într-o măsură însemnată la traducerea în viață a prevederilor Congresului al III-lea al partidului privind creșterea de 2,4 ori a producției de zinc. În același timp modernele instalații, altele în construcție, vor face ca producția de acid sulfuric să se dubleze. Noile capacități de producție vor fi dotate cu utilaje la nivelul tehnicii actuale: productivitate mare, randament ridicat de extracție a metalelor, un înalt grad de mecanizare și automatizare. Secretarul comitetului de partid al uzinei, Ion Inceu, mi-a spus că în prezent o preocupare importantă a organizației de partid, e conducerea administrativă și sindicalului este pregătirea cadrelor pentru noile secții de fabricație. Peste 100 de muncitori urmează cursuri de specializare în uzină; anul trecut, cîteva zeci de muncitori, tehnicieni și ingineri s-au specializat în alte țări.

— Dacă vii dinspre Medias, înfrînșiți mai întâi uzinele. Orașul Copșa Mică abia scunde. După ce treci de locuințe mai scunde, privirea este atrasă de blocurile construite imediat după 1950. An de an orașul s-a dezvoltat, avînd acum mai bine de 50 de blocuri cu cîte 4-5 etaje. A crescut simțitor și populația. Șoseaua care taie orașul urcă lin spre comuna Axente Sever. Priveliștea este una dintre cele mai frumoase. Recunoști că am fost adînc emoționat vîndînd pe niște suprafețe pe care loșnea acum doi ani porumbul, un grup de blocuri moderne, înalte, sugerînd literatură. Urmii 20 de ani au adus în Copșa

Mică oameni din alte regiuni ale țării, alături de dezvoltarea ei industrială. Mulți s-au stabilit aici. An de an comuna de ieri a crescut. În 1960 a devenit oraș de subordonare raională. Locuitorii sînt foarte primitori și vorbesc cu mîndrie despre „înflorul nostru oraș”, expresia e ceaștea plăcîndu-le cu deosebire, Vicepreședintele statului popular orășenc, Varo Laurențiu, îmi povestea cum călătoreni vin cu tot felul de propuneri și idei, se simt datori să-și spună cuvîntul în acest proces minunat care consemnează transformarea unei comune într-un oraș industrial.

A sosit primăvara și în fața noilor blocuri oamenii au ieșit să sapa pămîntul pentru a planta flori. Mulți sînt numai de cîțiva ani prin aceste locuri, dar se simt aici cași, dincolo de ea. Cîeva dă amîntul că în primăvara aceasta se vor planta în Copșa Mică 1.000 de pomi ornamentali.

Le stă bine, întorși de la uzină, cum afundă hîrlețele în pămînt cu gestul țărănilor harnici de pînă mai ieri, le stă bine cum discută cu seriozitate despre construcția „înflorului” lor oraș. Industrializarea a schimbat priveliștea pe aici și în același timp a dat un ritm nou vieții oamenilor. E vorba de o schimbare de liberă, profundă, ireversibilă. Se transformă ulițele Copșa Mică.

E mare Copșa Mică a noastră! I hotărîște unul dintre oameni, încercînd cu privirea împrejurimile. Dacă cineva ar putea reține pe peliculă privirea omezească, în privirea acestor oameni ar vedea imaginea viitoare a unui oraș minunat, industrial. O imagine foarte limpede.

Ilie CONSTANTIN

O IMPORTANTĂ MĂSURĂ PENTRU ÎMBUNĂȚĂȚIREA PREGĂȚIRII PRACTICE A STUDENȚILOR ÎN MEDICINĂ

Avîntul împetuos al dezvoltării social-economice din anii puterii populare a creat condițiile asigurării unui sistem de asistență medicală la un înalt nivel, care situează patria noastră printre țările cele mai avansate din lume. La îmbunătățirea continuă a ocrotirii sănătății — una din realizările cele mai de seamă ale statului democrat-popular — un rol important a avut și sprijinul acordat de partid și guvern ridicării permanente a pregătirii cadrelor medicale din institutele de învățămînt medical superior. Amintim în această privință că peste 70 la sută din cei 27.000 de medici existenți azi în rețeaua de asistență medicală au fost pregătiiți și formați în anii regimului nostru. An de an au fost luate măsuri pentru perfecționarea procesului de învățămînt în institutele de medicină și farmacie, pentru asigurarea unui conținut științific și a unei orientări practice care să țină seama de progresele actuale ale științei și tehnicii în domeniul medicinei și biologiei, precum și de necesitățile concrete ale asistenței medicale la orășe și sate.

Recent, acestor măsuri li s-a adăugat generalizarea externatului în învățămîntul superior medical. Ce reprezintă acest externat? Este un sistem de pregătire practică a viitorilor medici, efectuat direct în spitale, clinici și policlinici, care le asigură posibilitatea participării neîntrerupte la procesul de îngrijire a bolnavilor, de aplicare a principiilor teoretice studiate la cursuri. Acest sistem este tradițional și în țara noastră, deoarece a fost introdus pentru prima dată în anul 1863, o dată cu începuturile organizării școlii rominești de medicină și reintrodus apoi în anul 1957. Externatul, deși cuprindea numai o parte din studenții medicinii, și-a dovedit deosebita eficiență.

Modul de organizare de pînă acum nu dădea însă posibilitatea decît unei părți a studenților noastre de a se forma în cele mai bune condiții. Studenții care nu erau externți participau în grup, în cadrul stagiilor clinice, la demonstrațiile practice efectuate de către cadrele didactice, fără ca să poată interveni toți, în mod nemijlocit, în procesul de îngrijire a bolnavilor. De multe ori, prin aceste stagii practice, studenții luau numai cunoștință de o

Acad. prof. dr. Theodor BURGHELE
rectorul Institutului medicofarmaceutic din București

serie de tehnici medicale fără să aibă posibilitatea să le efectueze personal. De aceea, la propunerea Ministerului Învățămîntului și Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale, începînd din prezentul an universitar, acest sistem de pregătire practică a fost generalizat. Astfel, toți studenții din anii IV și V ai facultăților de medicină generală și ai secțiilor de pediatrie, studenții din anul VI ai facultăților de stomatologie, precum și studenții din anul VI ai facultăților de medicină generală, stomatologie și ai secțiilor de pediatrie, care nu devin interni, vor face stagii de externat cîte 10-11 luni, pe toată durata anilor universitari respectivi.

Nu putem desprinde conținutul și orientarea educației viitorului medic de semnificația și caracterul profund social al acestei profesii. Prin specificul specialității sale, medicul are o deosebită responsabilitate, încă din primii ani ai carierei sale. Este necesar deci ca viitorul medic, încă din timpul studiilor universitare, să fie educat în spiritul unei înalte conștiințe profesionale și umaniste. Formarea acestei conștiințe etice și

profesionale poate fi asigurată cel mai bine prin participarea activă a studentului la procesul exercitării profesiei pentru care se pregătește. Generalizarea externatului are deci o deosebită însemnătate și datorită faptului că asigură integrarea studenților în ambianța concretă a muncii de medic. Lucrînd minimum 4 ore pe zi în unitățile de asistență medico-sanitară, spitale, policlinici, circumscripții sanitare, în laboratoare și pe teren, avînd sarcini concrete în procesul de asistență medicală, iar după-amiază studiînd la facultate, sub controlul și îndrumarea cadrelor didactice și a cadrelor medicale cu experiență, toți studenții vor putea dobîndi o pregătire superioară. În timpul externatului, tinerii vor primi indemnizații progresive, în funcție de anul de studiu.

Generalizarea externatului pentru studenții medicinii constituie încă o dovadă concludentă a sprijinului neprecupețit de care se bucură învățămîntul și ocrotirea sănătății în patria noastră. Este de datoria noastră, a cadrelor didactice, a rectoratelor și decanatelor, precum și a secțiilor de sănătate și prevederi sociale, a conducătorilor unităților sanitare să asigurăm acestui sistem de pregătire practică a viitorilor medici condiții de bună și rodnică aplicare.

Plecarea tovarășilor Ion Gheorghe Maurer și Chivu Stoica la Moscova

În ziua de 17 aprilie a.c., tovarășii Ion Gheorghe Maurer, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Romine, și Chivu Stoica, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., secretar al C.C. al P.M.R., au plecat la Moscova pentru a transmite tovarășului N. S. Hrușciov felicitările C.C. al P.M.R., Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri al R. P. Romine cu prilejul împlinirii a 70 de ani.

La sosirea pe aeroportul Vnukovo din Moscova, tovarășii Ion Gheorghe Maurer și Chivu Stoica au fost întâmpinați de A. N. Kosighin,

membru al Prezidiului C.C. al P.C.U.S., prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., P. N. Demicev, secretar al C.C. al P.C.U.S., D. F. Ustinov, membru al C.C. al P.C.U.S., prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., președintele Consiliului Suprem al Economiei Naționale al U.R.S.S. al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., și de alte persoane oficiale.

Au fost prezenți, de asemenea, Titus Sînu, însărcinat cu afaceri adinterim al R. P. Romine în U.R.S.S., și colaboratori ai ambasadei romine.

Orezării în Valea Oltului

• Noi terenuri amenajate • Peste 3 milioane lei venit

În drumul său, apa Oltului udă cu dăruie ogoarele multor gospodării colective și de stat. Aici, plantele găsesc condiții prielnice de vegetație chiar în anii cu precipitații puține. Timp îndelungat, locuitorii de pe aceste meleaguri au folosit apa Oltului îndesând pentru punerea în funcție a vreunei mori și mai rar pentru irigații culturale. O dată cu înființarea gospodăriilor colective, colectiviștii au pătruns adânc în zăvoaie Oltului și au început să sape canale, să monteze conducte și pompe, cu ajutorul cărora apa este absorbită din riu și împinsă pe ogoare. Membrii gospodăriei colective din Slobozia-Mîndra, raionul Turnu Măgurele, folosesc cu chibzuință acest izvor de bogăție naturală, nu numai pentru irigația grădinii de legume, plantelor furajare și a altor culturi.

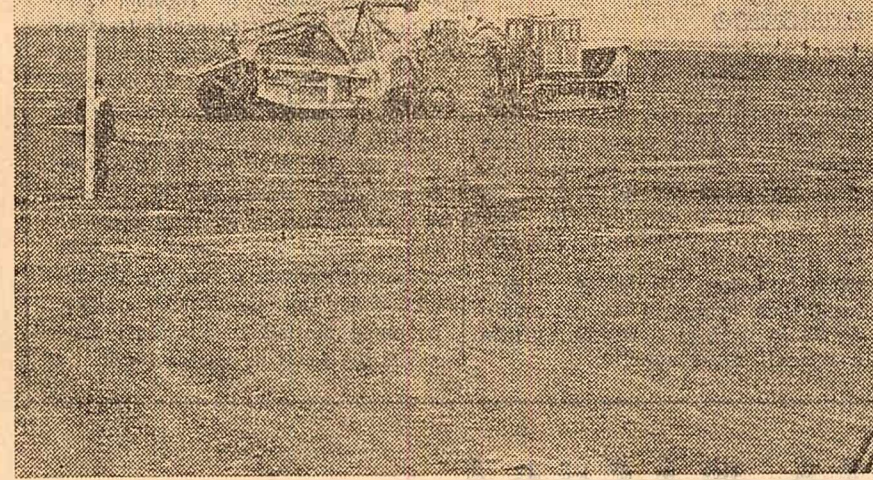
În toamna anului 1958, cu prilejul discutării planului de producție pe anul următor, președintele gospodăriei, Marin Bunoica, a propus să se cultive și orez. Colectiviștii aveau ceva experiență în această privință și, în plus, în gospodărie sosisse un tehnician, George Nitu, care cunoștea bine tainele orezului. Mai întâi s-a hotărât să se cultive 30 de hectare cu orez. Începutul a fost destul de greu. În sprijinul colectiviștilor au venit și specialiștii de la raion. Au făcut planuri, măsurători, iar când timpul a fost prielnic, s-a pornit la lucru. În zilele bune de lucru din timpul iernii, înființarea zilnic la punctul Chiata, din valea Oltului, sute de colectiviști cu sape, tirnăcoape și cazmale, care scoteau tufele, nivelul terenului, construiau diguri și săpau canale. În primăvară totul era gata pregătit. Era plăcut să privești parcelele frumos rînduite, încastrate de diguri, pompele instalate pe malul Oltului. Orezul, însmînțat la timp și îngrijit după toate regulile agrotehnice, a crescut viguros, a rodit bine, răspândind în plin strălucirea colectiviștilor. S-au strins 3.300 kg de fiecare hectar. Colectiviștii s-au familiarizat repede cu această cultură. Datorită veniturilor realizate, ei au mărșit an de an suprafața cultivată cu aceste plante, s-au străduit să-și însușească metodele care duc la obținerea unor recolte sporite de orez.

Anul trecut, în gospodărie au fost însmînțate cu orez 180 de hectare. Pe malul rîului au fost montate 8 motopompe puternice. La semnalul vînzătorilor Tudor Ispas, Nicușcu Dochin, Marin Andrei, Marin Sîntăru, Alexandru Marin și alții care au devenit maiștri în cultura orezului, au inundat valea Oltului. Tot pe un semnal al lor, apa părăsea parcelele cu orez și se înapoia la mătăc. Sub supravegherea atentă a inginerului Stelian Aron, care cunoaște bine cînd este nevoie de apă ori de îngrișămînt, orezul a crescut viguros, a rodit bine. Pe cele 180 ha s-au recoltat în medie 4.900 kg orez la hectar, iar de pe 50 ha, folosindu-se metoda transplantului, s-au strins cîte 7.000 kg la ha. Numai de la această cultură s-a realizat un venit de peste 3 milioane lei.

Pentru anul acesta, colectiviștii au hotărît să sporască suprafața cultivată cu orez la 250 ha. În afara celor 70 de ha pe care le au de amenajat, ei și-au propus să mai „întinerască” orezăria veche cu încă 70 de hectare care s-au infectat cu moșor. Lucrarea cere un volum mare de muncă (trebuie mutați din loc 134.000 metri cubi de pămînt). S-au apucat din timp de lucru și au folosit încă în timpul iernii fiecare zi și oră bune de lucru. Zgomotul tractoroanelor, al lopeților și tirnăcoapelor răsună puternic și în aceste zile, cînd sute de colectiviști muncesc la amenajarea orezăriei. Nu va mai trece multă vreme și prevederile cuprinse în planul de producție vor prinde viață. Membrii gospodăriei colective Slobozia-Mîndra sînt hotărîți să însmînțeze întreaga suprafață la timp, în condiții agrotehnice bune și să obțină recolte bogate.

Cultura orezului a fost extinsă și în gospodăriile colective din satele Saelele, Beciu, Segarcea Vale, Giuvărăști, Izlaz și altele. În total, 15 G.A.C. din raionul Tr. Măgurele, așezate în preajma rîurilor Oltul și Călmățuiul, se ocupă cu această cultură, care s-a dovedit pe cit de prețioasă, pe afit de bănoasă. În aceste zile, colectiviștii zoresc să termine amenajarea orezărieilor.

Florea CEAUSESCU
coresp. „Știința”

Gospodăria colectivă Căărășii Vechi, regiunea București. Se amenajează o nouă orezărie

PE URMELE MATERIALELOR PUBLICATE

„Șantierul de locuințe în prag de primăvară”

În articolul cu titlul de mai sus, publicat în ziarul din 28 februarie a.c., s-au adus critici unor trusturi regionale de construcții, printre care și cel din Ploiești, pentru faptul că nu au organizat temeinic munca pe toate șantierele de construcții de locuințe. Unele obiective noi au fost începute cu înfriziere din lipsa amplasamentelor sau documentației.

În răspunsul său la sesizarea făcută de ziar, conducerea Trustului regional de construcții Ploiești ne informează că lipsurile semnalate au fost în bună măsură remediate. Anul acesta, în regiunea Ploiești vor fi construite circa 2.700 apartamente. Pe șantierele din orașul Ploiești și din alte localități s-a asigurată din vreme frunt de lucru, iar munca se desfășoară acum din plin. Au fost luate măsuri pentru extinderea mecanizării proceselor tehnologice, pentru introducerea unor metode înaintate de construcție. La o serie de operații și

deosebi la deservirea mecanismelor, la turnarea betoanelor, finisaje etc. s-a introdus lucrul în două schimburi. Toate acestea au făcut ca în primele 3 luni din acest an să se realizeze un volum sporit de lucrări.

Conducerea trustului ne semnalează că și acum, în plin sezon de construcții, șantierele mai întâmpină unele greutăți din cauza documentației tehnice și amplasamentelor. Șantierele din Buzău și Tîrgoviște, de pildă, nu dispun de proiectele necesare deschiderii lucrărilor la noi complexe de locuințe. „Pentru noi, constructorii, se spune în răspuns, fiecare zi de înfriziere în asigurarea proiectelor prelungește termenul de predare în funcțiune a noilor apartamente. Sclăcim din partea statului popular regional și celorlalți beneficiari de lucrări mai mult sprijin pentru asigurarea la timp a documentației tehnice și stabilirea din vreme a amplasamentelor noilor obiective”.

„Întoarcerea din pețit”

În „Știința” nr. 6193 se semnală că, după încheierea contractelor, unele întreprinderi ale industriei ușoare, în loc să livreze bazele comerciale articolele promise, cer decalări sau orelă articole „echivalente”, mult mai puțin imbiabile decît cele contractate. Într-o fabrică vizată, ne-a răspuns și Fabrica de tricotate Brașov printre scrisorile care confirmă exactitatea faptelor citate în articol. Directorul și inginerul șef al fabricii arată că articolele menționate n-au fost produse la timp din cauză că furnizorii fabricii n-au livrat cantitatea de materie primă planificată. „Apreciind ca un ajutor tovarășesc în muncă sesizarea apărută în ziarul „Știința” — spune scrisoarea — colectivul nostru se angajează că în viitor să urmărească cu mai multă minuțiozitate respectarea livrării la termen a produselor contractate...”

Firește, însă, răspunsurile pe care le așteptăm și opinia publică nu sînt simple recunoașteri formale, ci analize care să meargă mai în profunzime. De aceea considerăm că „binevenită” propunere făcută în încheierea scrisorii și anume că s-ar da un mare ajutor, dacă s-ar aborda în paginile dv. și alți aspecte, acela legat de momentul cînd o fabrică nu are asigurată materia primă necesară.”

În legătură cu această propunere justificată, ar mai fi de precizat următoarele: în articol se arată că există întreprinderi ale industriei ușoare ce colecționează cauze pentru care n-au putut îndeplini o prevedere sau alta. Aceste cauze există, dar e important nu să le colecționăm, ci să le prevenim, să studiem modul de producere a lor și să le putem asigura pe timp. Într-un caz, pe lângă asigurarea inginerilor Dălcu și Georgescu,

„O calitate care obligă”

În legătură cu articolul „O calitate care obligă”, apărut în „Știința” din 20 februarie 1964, redacția a primit mai multe scrisori.

Comitetul de partid al raionului „30 Decembrie” din Capitală ne scrie între altele: „Acest articol are menirea să contribuie, alături de altele, la lămurirea și consolidarea legăturii dintre școală și familie și, în același timp, la intensificarea propagandei pedagogice și rîndul părinților. Exemplele din articol au ajutat organizațiile de partid și conducerea școlilor să îmbunătățească legătura dintre școală și familie. Comitetul raional de partid a inițiat o ședință comună a părinților de la Combinatul poligrafic „Căsa Științei” cu profesorii diriginți de la Școala medie nr. 32 și de la școlile de 8 ani nr. 6, 7 și 8. În fața părinților ai căror copii învață la aceste școli se va prezenta referatul „Unitatea de acțiune dintre școală și familie”. De asemenea, s-au luat măsuri ca în cuprinsul gazetei de uzină „Tipograful” a Combinatului poligrafic să apară rubrica „Părinți, cum vă educați copiii?”

Comitetul raional de partid „Nicolae Bălcescu” ne informează că în cadrul întreprinderilor „Dimbovița” și „Industria Bumbacului” au fost organizate cu părinții elevilor din diferite școli întîlniri avînd ca temă „Rolul familiei în sprijinirea procesului de îndrumare și educare a elevilor”. Adunări comune ale profesorilor și părinților au fost organizate și la uzina „Aulobuzul Combinatul de cauciuc „Ilava”, întreprinderea „Bumbăciaria omnișărilor „Ilava” etc. Organizațiile de partid din întreprinderi și din școli vor fi ajutate să inițieze acțiuni asemănătoare care să determine părinții să înțeleagă și să mai mare măsură obligă pe care le au în creșterea și educarea copiilor.

„Problemele ridicate în articol preocupă și Comitetul raional de partid „23 August” — se arată într-o scrisoare trimisă redacției. Pentru o altă mai strînsă colaborare între cadrele didactice și părinți, Școala medie nr. 8 organizează acțiuni educative comune cu organizația de partid și sindicală de la Uzina de pompe și de la întreprinderea Electroaparat. S-a creat o strînsă colaborare între Școala de 8 ani nr. 56 și Întreprinderea Drum nou, Mase plastice și Mecanică fină etc.

Gulliver... Foto: M. Cioabă

Acvariul „Delta Dunării”

Peisajele, bogăția faunei și florei Deltei Dunării atrag de mult timp atenția cercetătorilor și turiștilor. Acvariul „Delta Dunării” de la Muzeul de științe naturii din Tulcea prezintă lumea subacvatică a acestor locuri. Presprece bazine adăpostesc pești Deltei. Pot fi întîlniți aici crapul, știuca, bibanul-soare (specie adusă din America de Nord în anul 1880), somnul, sturionii — morunul, nisetrul, păstruga, cega. Sînt și două exemplare de anghina — asemănătoare unor șerpi, pescuite în apele noastre. În sala destinată peștilor exotici sînt găzduiți în bazine, cașaruș auriu originar din China de sud, scărișii negri din Amazon, peștișori negri care trăiesc în apele Americii de Nord și Centrale etc. Instalații tehnice moderne asigură acestor lumii a apelor condiții de viață prielnice. În acvariul „Delta Dunării” sînt prezentate și o serie de fotografii înfățișînd aspecte din munca pescarilor.

TEATRE

Teatrul de Operă și Balet al R. P. Romînie: Faust — (orele 19.30). Teatrul de stat de operă: Văduva veselă — (orele 19.30). Teatrul Național „I. L. Caragiale” (Sala Comedia): Matia Stuart — (orele 19.30), Cuza Vodă — (orele 20). (Sala Studio): O femeie cu banii — (orele 19.30). Moartea unui artist — (orele 19.30). Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” (Sala din bd. Șchitu Măgureanu nr. 1): Sfînta Ioana — (orele 19.30). (Sala Studio, din str. Alex. Sahia nr. 76 A): Noaptea și un sfetnic bun — (orele 19.30). Teatrul de Comedii: Umbra — (orele 19.30). Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești: Jurnalul unei femei — (orele 19.30). Teatrul pentru copii și tineret (Sala din str. C. Mile): De Pretori: Vincenzo — (orele 20). (la Sala pentru copii, din str. Eremia Grigorescu nr. 24): Sahit vînt — (orele 9.30). Teatrul evreiesc de la Fota vine... rîzînd — (orele 20). Teatrul satiric-muzical „C. Tănase” (Sala Savoy): Săpce păcate — (orele 17). Revista de altădată — (orele 20). (la Sala din Calea Victoriei nr. 174): Concert de muzică ușoară — (orele 20). Ansamblul de cântec și dansuri al C.C.S.A.: O carte despre frumusețe — (orele 20). Teatrul „Tănăscu” (Sala Academică): Cartea cu Apolodor — (orele 19). Era și materia mea! — (orele 20). (la Casa de cultură a raionului „23 August”): Mleuc Muc — (orele 19). (Teatrul de stat: Păcăla și Tîndală — (orele 19,30).

CINEMATOGRAFE

Sheherazada — film pentru ecran panoramic: Patria (9,30; 11; 13,30; 16,15; 19,15). Frații cormoranii — cinematoscop: Republica (8; 10; 12,15; 14,30; 16,45; 19,15; 21,30). București (9; 11,15; 13,30; 15,45; 18,15; 20,45). Grivița (9; 11,30; 14; 16,30; 19; 21,30). Flămura (8; 11,30; 14; 16,30; 19; 21,30). Germania, stelele tale — Carpăți (10; 12; 14; 16). Festival (9,45; 12; 14,15; 16,15; 18,15; 20,15). Aurora (10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30). Scara (10; 12; 14; 16,15; 18,30; 20,45). Gîlulești (10; 12; 14; 16,15; 18,15; 20,30). Totul despre Eva: Miorița (9,30; 12,15; 15; 17,45; 20,30). Comu s'îm, tîneri? — Capitol (10; 12; 14; 16,15; 18,30; 20,45). Gîlulești (10; 12; 14; 16,15; 18,15; 20,30). Modern (10; 12; 14; 16; 18; 20). Donsprezece scunee: Victor (10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30). Petroviar (10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30). Flacăra (16; 18; 20). Domnișoara... Barbă Albă — Central (10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30). Buzzești (10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30). Lumina (de la orele 10 la orele 14 rînduie în continuare; la 18,15; 20,30). Populart (15; 17; 19; 21,30). Era noaptea: 18,15; 20,30). Foto Haber: Union (16; 18,15; 20,30). Vitorul (16; 18,15; 20,30). Program de film: Cîntec de război (10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30). Murguri în soare: Vitan (15; 17; 19; 21,30). Era noaptea: la Roma (ambur seri); Cosmos (15; 19). Pașii marilor gimnaziști; Cît mai mult mișcare; Un mare gînditor; Copiii și pescărușii; Mitică; Timpuiri Noi (de la orele 10 la orele 21 rînduie în continuare). Tragedia optimismă; Închiriere într-o popoare (15,45; 18; 20,15). Rude de sine: Excelsior (10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30). Melodia (10; 12; 14,30; 16,30; 18,30; 20,30). Lira (15,30; 18; 20,30). Totul rămîne cașmenilor: Cultural (16; 18,15; 20,30). Pași spre Lună; Dacia (10; 12; 14; 16,15; 18,30; 20,30). Viteza vînturilor: Crișgăsi (10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30). Lovitura de pedeapsă; București (10; 12; 14; 16,15; 20,30). Pacea (16; 18; 20). Hoțul din San Marzano; Unirea (11; 13; 15,15; 20,30). Derădăcîmții; Măca (16; 18,15; 20,30). „Primum și ultimul” de John Galsworthy; Traducere și ecranizare de Silvia Kerim. 21,40 — „Murmur primăverii” — emisiune muzical-coregrafică. În închere: buletin de știri, sport și buletin meteorologic.

Posibilități de reducere a prețului de cost în industria carboniferă

Dezvoltarea în ritm susținut a industriei carbonifere în perioada planului general a pus sarcini sporite în fața muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor și specialiștilor din acest sector de activitate. Una dintre aceste sarcini este reducerea prețului de cost al cărbunelui extras. Planul de șase ani prevede o reducere a cheltuielilor de producție în industria carboniferă cu 21—23 la sută față de 1959.

După cum se știe, reducerea prețului de cost al producției industriale este determinată de o serie de factori. Unul din aceștia, cu o mare influență asupra costului cărbunelui extras, este creșterea neîntreruptă a volumului producției. Reducerea în ultimul deceniu a 6 mine, punerea în funcțiune a 20 de guri de mină noi și două exploatare de lignit prin carieră, precum și măsurile luate de sporire a capacităților de producție a minelor existente au determinat, alături de alți factori, o creștere substanțială a producției industriale carbonifere. Anul trecut producția de cărbune extras de industria carboniferă a crescut cu 7,7 la sută față de 1962.

Creșterea volumului producției de cărbune este strîns legată de atingerea și depășirea capacităților proiectate. Dezvoltarea minelor existente la capacitățile planificate și deschiderea altora noi s-a făcut în strînsă corelație cu sarcinile prevăzute în proiecte, ținîndu-se seama de condițiile naturale de zăcămint, de productivitatea stralor pe metru pătrat, de volumul rezervelor exploatabile. Aceste elemente au creat și vor crea și în viitor condiții și posibilități reale pentru atingerea nivelului de producție stabilit prin planul de stat.

Numerul și productivitatea abatajelor, precum și calitatea utilajelor folosite au un rol hotărîtor în reducerea prețului de cost. Să ne oprim la un exemplu privind capacitățile de producție și cheltuielile constante ale minei Poenari din cadrul Trustului minier Argeș. În urma unor calcule comparative rezultă că o capacitate de producție mai mare la această exploatare față de celelalte mine ale trustului, cu aceleași condiții de zăcămint, determină un procent mai redus al cheltuielilor constante cu circa 10—25 la sută. De asemenea, creșterea volumului producției la exploatarea carboniferă din Valea Jiului a dus la reducerea continuă a cheltuielilor con-

stante pe tone de cărbune extras. Potrivit unui calcul, atingerea în viitor 5 ani a capacității de producție proiectate la minele din Valea Jiului corespunde unor reduceri a costurilor constante cu circa 40 la sută, ceea ce pe total cheltuieli reprezintă, în medie, o scădere a acestora cu aproximativ 17 la sută.

Prin realizarea capacităților maxime la minele existente se va obține o producție medie pe exploatare aproape de două ori mai ridicată decît în 1959, prețul de cost reducîndu-se astfel cu 10—20 la sută. În lumina acestor cifre, posibile de realizat, apare și mai evident efectul favorabil al folosirii integrale a capacităților de producție asupra prețului de cost și întregii activități financiare a minelor. Cu atît mai necesară este deci lichidarea unor înfrizieri în creșterea de capacități subterane cum este cazul la Întreprinderea minieră Căpeni, cit și la lucrările de suprafață la mina Lunea.

Coordonarea atentă a tuturor lucrărilor, asigurarea la timp cu documentațiile tehnice necesare, generalizarea experienței dobîndite și a metodelor avansate, pregătirea cadrelor calificate — obiective spre care ar trebui să-și îndrepte și mai mult atenția conducerea trusturilor miniere — vor asigura realizarea capacităților de producție proiectate, creșterea volumului producției și, pe această bază, reducerea continuă a prețului de cost.

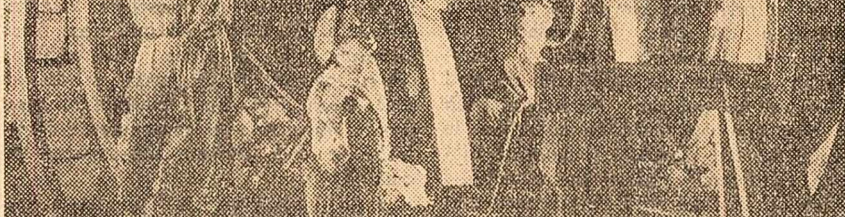
În legătură cu reducerea cheltuielilor de producție se pune și problema organizării unor incinte industriale principale care să asigure deservirea producției pe bazine carbonifere. În această situație este deosebit de utilă și necesară concentrarea producției în cadrul aceluiași exploatare, la lucrările de extracție și de evacuare a cărbunelui. Concentrarea într-o singură incintă a extracției de cărbune la exploatarea carboniferă Lunea sau a unor mine aparținînd Întreprinderii Comănești a creat condiții pentru creșterea producției și reducerea prețului de cost pe tona de cărbune extras.

Ca și în alte ramuri de producție, și în întreprinderile industriei carbonifere se pune cu deosebită insistență realizarea planului la toate

Concomitent cu influența exercitată asupra creșterii productivității muncii de mai buna organizare a producției și a muncii, precum și de factorii structurali și naturali, o deosebită importanță au avut și au introduserea și extinderea într-o măsură tot mai largă a tehnicii noi. Gradul de mecanizare realizat — la tăierea mecanică cu combine și pluguri și la încărcarea mecanică în abataje a crescut an de an. Anul trecut procentul de încărcare mecanică în abataje a fost cu circa 16 la sută mai mare decît cel realizat în 1962, ceea ce a contribuit la scăderea costurilor de producție. Folosirea perforajului pneumatic rotativ a dus la creșterea simțitoare a pro-

ductivității muncii în raport cu cea realizată prin aplicarea perforajului percutant sau a celui electric rotativ. Pe această cale s-au redus și cheltuielile de producție. La întreprinderea minieră Lupeni, prin introducerea plugului static și a susținerii cu stîlpi hidrolici, precum și a grinzilor în consolă s-a obținut o productivitate de peste 8 tone de post, a crescut volumul producției extrase, s-a redus prețul de cost pe tona de cărbune.

La minele din Valea Jiului factorii structurali influențează încă în mare măsură nivelul productivității muncii. Numai prin reducerea volumului de pregătiri și rambleur, ce revine pe tona de producție brută

La exploatarea minieră din Petrița s-au extins larg procedeele de armare metalică în subteran. Brigada de mineri condusă de Nicolae Oltă a obținut, prin amarea în fier a galeriilor de deschidere și pregătire, viteze sporite

asemenea, respectarea cu strictețe a programelor de revizie și reparații periodice a utilajelor.

Din analiza cheltuielilor de producție, grupate pe articole de calculație, se constată că economiile cele mai mari se obțin la energie, salarii directe, amortismente, cheltuielile generale ale secțiilor. Apare deci ca o necesitate luarea în considerare a unor măsuri eficiente pentru reducerea acestor cheltuieli. La unele exploatare utilizarea nerațională a explozivilor, dobînzile datorate la împrumuturile restante, plata locațiilor și a altor penalizări, fondurile suplimentare necesitate de depășirea distanțelor medii de trans-

port mai încărcă încă costurile de producție.

Posibilități încă nefolosite există și în ce privește reducerea normelor de consum, în special la lămurul de mină, îmbunătățirea calității producției de cărbune prin pușcarea selectivă în abataje și înaintări, intensificarea abaterii steriliului la locul de muncă (pe benzile de claudaj), în instalațiile moderne de sortare și insulozare. Fîrînt-o valorificare gospodărească a acestor rezerve, realizările în micșorarea cheltuielilor de producție în minele de cărbune pot fi mult mai însemnate.

Ne-am referit aici la unele posibilități de creștere a volumului producției și de sporire a productivității muncii, ca cei mai importanți factori de reducere a prețului de cost în industria carboniferă. Pe baza acestor factori și a altora, prin eforturile depuse de mineri cheltuielile de producție au scăzut continuu. Dacă considerăm cheltuielile de producție din 1959 egale cu 100 lei (în condiții comparabile, exclusiv abaterile din preturi, salarizare, școlarizare etc) ele au ajuns anul trecut, pe total direcție generală a cărbunelui, la 82,6 lei.

Din datele de mai sus reies clar rezultatele bune care se obțin prin utilizarea metodelor avansate și a utilajelor interne ale exploatarelor. Pentru obținerea unor realizări și mai însemnate este necesar, după părerea noastră, să se preia de către toate întreprinderile miniere experiența pozitivă dobîndită în domeniul reducerii prețului de cost și să se stabilească în continuare cele mai eficiente măsuri de creștere a volumului producției și a productivității muncii, de îmbunătățire a calității producției și de reducere a prețului de cost pe tona de cărbune.

În acest scop este utilă organizarea de discuții, conferințe, schimburi de experiență între exploatarele carbonifere pentru generalizarea metodelor bune folosite de unele unități, sectoare, brigăzi. Scopul, de asemenea, este indicat să se insiste mai mult asupra găsirii celor mai bune metode de planificare a prețului de cost. Este vorba de unele metode care să reflecte în mai mare măsură posibilitățile de reducere a prețului de cost ținîndu-se seama și de faptul că sarcinile de reducere primite de exploatare de la minister sînt minime. În această acțiune e nevoie să fie atrase tot mai mult cadrele tehnice și economiștii din minister și întreprinderi.

Tralan SILEA
economist specialist
în C.S.P.

TELEVIZIUNE

Orele 19,30 — Jurnalul televiziunii 19,30 — Pentru copiii și tineretul școlar: Căpucioșul fără inimă, adaptare după o povestire de V. Chirilă. 19,45 — Din viața animalelor (IX): Familia rozătoarelor. 20,15 — Muzică ușoară instrumentală. 20,50 — În fața hărții. 21,00 — „Primum și ultimul” de John Galsworthy; Traducere și ecranizare de Silvia Kerim. 21,40 — „Murmur primăverii” — emisiune muzical-coregrafică. În închere: buletin de știri, sport și buletin meteorologic.

Cum va fi VREMEA

Tempul probabil pentru zilele de 19, 20 și 21 aprilie. În țară: Vremea devine schimbătoare, cu cerul noros. Vor cădea ploți temporare mai ales în vestul țării. Vînt potrivit. Minimele vor fi cuprinse între 4 și 14 grade, iar maximele între 10 și 20 grade. În București: Vremea devine în general umedă, cu cer noros. Ploți temporare. Vînt potrivit. Temperatura în scădere ușoară.

LUCIA DEMETRIUS

ADOLESCENȚĂ

Publicăm un fragment din volumul al treilea al romanului „Primăvara de Tîrnave”. În prezenta noastră vom scrie o povestire de Lucia Demetrius și o prezentare a satului ardelean între anii 1944—1948. În cel de-al treilea volum, la care Lucia Demetrius lucrează acum,

va fi înfățișată evoluția aceleiași sat. Autoarea urmărește deopotrivă mersul evenimentelor istorice și creșterea conștiinței socialiste a omului, în perioada care culminează cu încheierea procesului de transformare socialistă a agriculturii.

Prin fereastra deschisă către curte, Tereza, învelită într-un șal, se uită la jocul fulgilor, primul din anul așa. Alfel îi vezi cu fereastra deschisă și altfel prin geamul pe care îl mai și aburești cu buzele. A nins și în alți ani, sigur, în fiecare an de când e ea pe lume, dar niciodată nu și-a dat seama de frumos se alungă fulgii și parcă ar vrea să se prindă, dar nu se prind, cum se țes în văzduh și se intră, cum se vîd dincolo de ei, prin perdelele lor multe, ca foarte departe, mult mai departe decît erau ieri, bunăoară, cînd nu ningeau, poartă cu scoarțe negre de umede ca sint și grajdul cenușiu. Dacă te uiți în dreapta, la casa lui Andriș băci o vezi pe Mariska aplegînd prin curte, către colțete, cu capul gol, și rîzînd singură. Pe semne că îi place și ei cum ninge și cum i se lipește fulgii mari pe obraz și pe pleoape. Peste o săptămîină, dacă are să ningă mereu, n-o să ne mai bucurăm nimeni, se gîndește Tereza. De ce-o fi omul făcut așa să-i placă un lucru numai cînd e nou și cum se deprinde cu el, să nu-l mai prețuiască, ba chiar să-l supere? Sîntea că a gîndit un lucru serios, că a gîndit ca un om mare, și oftează din adînc. Parcă nu te mai poți bucura alina că ninge, cînd știi că mîine, poimîine ai să te vâieți și a zăpada prece mare, că o aduci în casă pe bocanci, că nu mai trece odăltă și iară asta.

decit ține orice, numai pentru că e cu trei ani mai mare, că bucuras ar fi fost să nu-l fi trimis mai-căsa după ouă. — Intreabă mama dacă n-ai să-i dai trei ouă pînă marți, cînd merge la țig. — Găinile voastre nu ouă? întrebă sever fata. — Dacă nu vrei să dai, nu da! se supără Fery. Ce mă descoți? N-or fi ouă! — Nu te descos, dar sint curioasă. Ale mele ouă loale. — Să-ți trîșăieci! — Să trîșăiești și tu, pușor golas! Vezi să nu le spargi! Vezi să nu le spargi! Așa ține cineva niște ouă? Ce, crezi că sint arșice sau pietre? Pune-le în căciulă.

— Și eu merg cu capul gol pînă acasă, nu? — Să te leg cu o basma, dacă ție-i frică de răceală! Dacă te temi și de intrer, te duc de mîină. Hai! — Mai bine mă trimetea mama în pădure, la urși, decit la ține. Nu pot să te sufăr! — Atunci dă-mi ouăle înapoi și du-te în pădure, să-ți dea urșii mai bune! Hai, ai plecat? Nici ușa nu știi s-o deschizi, dacă ții ceva în mîină. Mare tonț ești! Eu pe Arpika l-am crescut mai bine. — Fery iese ufluindu-se chiondărit, cu ochii lui negri. Pe prispă își mai aduce aminte ceva. — Era să uit. A spus fata să veniți dîseară la noi, că s-a întors Béla din armată. — Și-acum imi spui? — Dacă mai laut cu gura ta cea nedormită!

Fery pleacă bosumflat și Tereza rămîne foarte mulțumită că l-a scuturat bine. Ei, s-a întors și Béla din armată. Ce se mai juca cu ea, doamne, ce se mai juca. Știa altele jocuri și era alt de prieten și vesel! Oare și el o veni din armată drept ca o luminare, ca Gyuri, și cu gura înlepenită? Ei, Gyuri a fost todeauna așa, n-ai de ce te mira, de cînd era mic, parcă înghițea un băi care îl ținea drept și la care se gîndea tot timpul, de n-avea vreme să scoată un cuvînt. Sigur că acum nici Tereza nu s-ar mai juca, era prea multe treburi și nici nu i-ar mai sta bine, e prea mare pentru asta, dar să-l vadă pe Béla tot se bucură. În sfîrșit, auzi-l, vin! Fata iese repede pe cerdac ca să le atragă atenția să se ștergă bine pe picioare. Sint în stare să nu vadă nici ei țolul, parcă le dă prin gînd ce greu se ține o casă? Intră ca în han, cu gura mare, să povestească ce-au văzut pe drum. Asta e însemnat, ce-au văzut ei! — János se bucură grozav că are să-l vadă pe Béla. Sint ani de cînd nu l-a văzut. A lucrat în ține un șantier în Moldova, a făcut armata la Ploiești, s-a întors apoi imediat în Moldova, tot pe șantierul acela, și acum pe semne că are și el un concediu și a venit să-și vadă neamurile. Sint alți de grăbiți să mînce, încă nimeni nu mai povestește nimic. — Ei, ce mai era pe drum? întrebă în sfîrșit Tereza. Uite, ea a stat acasă, a muncit pentru ei, ei u ambulat unde vrei și unde nu vrei, și nimeni nu simte nevoia să-i spună și ei nouățile. Dacă te-ai făcut gospodîină, gata cu ține, rămiți locu ca gîina în coate, și cu ce te placea știi că tot în coate te vor găsi, de asta sint siguri și tu ce ai găini îți dau și atenție. — Pe drum? întrebă mirat János. A-păi ce să fie pe drum? Ninge, asta îți e văzută și tu. Incolo, nimic. Ba da, trecea și Vița, Parashivila de la Lamas. Altii. — Și să-ți vezi cînd o intră la Andriș băci cum o femeie și un băiețel gura! A sta înfăciți ea o femeie, și un băiețel nu-i spui multe, îi spui dacă cumva a lăsat carloții cruzi în mîncare, asta îi spui, că nu-i a fieri bine. — Lasă, că îi mai îngrijește ea un an, doi, pînă mai croște Arpika, și pe urmă pleacă că undeva, la vreun atelier să învețe meserie în oraș, sau la Gostat, la Lamas, la București poate, — de ce nu? — să spele singuri ce murdăresc și să mînce ce-și gîtesc, să vadă ce bine e. Și ea poate mai mult decit fata aici în casa asta, oho! numai să se poată la încerca. — Tată, rostește Arpika mușcînd din piine, cum spune Asztalos băci că să faci? Mergi în ține la Fekete băci sau la inginerul Dumitrescu? — Gîndesc că în ține la Fekete oi merge, că el e director. — Pentru ce? prinde Tereza din zbor. — A spus Asztalos adineauri, pe drum, că ar fi ceva de lucru la gospodăria de stat, niște funii de împletit, că oamenii lor, care sint permanenți, sint tot pe la grajduri și ateliere. Sezonierii au plecat țoți. Ziceau că să mă duc și eu cîteva zile. — Va să zică v-ați întîlnit cu Asztalos băci pe drum, și ați și vorbit, și a spus și de funii. Dar cînd am întreat eu, nimic! Cu Arpika te sfătuești, mie nici nu-mi spui!

János ride blajin. — Apăi ce lucru mare e așa că l-am

văzut pe Asztalos și că mă duc mîine la Lamas? Asztalos n-avea azi coarne și nu s-au copt încă prunele la Lamas, să fie ceva de mirare de povestit. — Pentru omul care stă în casă, orice e de mirare. Că el, sîrăcul, nu vede și nu știe nimic. — János ride și măi tare, și Tereza îl privește cu o mare demnitate jignită. — Da! bine tu, fată, și țier ai fost în sat, la țors cîmpăș, la zăludete lui Kovács. Numa! azi n-ai ieșit din casă, și nu știi cine te-a oprit. — La zăludete lui Kovács băci nu mă mai duc eu și a doua oară, că numa! prostii sint în capu' lor și numa! draci li

se bat la gură. Eu, în locuri lui Mancu neni, de-aș cîmăși de două ori pe zi. — János nu mai poate de mîndrie că Tereza lui e alți de cîmăși și că nu-i plac fetele alea, care și pe el îl cam sperie. O mîngie apăsat pe cap și-i grăbește pe țoți să se îmbrace, să mergea alături, la Andriș.

S-a schimbat Béla, cum s-a mai schimbat! A plecat un copilăndru și a venit un om legal, îmbrăcat ca muncitorii, nu ca țărani, care stă la masă, pe un scaun, oaspete în lege, nu pe la vită, după vatră, cum stătea odinioară. Numai rîsul și al lui, risul ăla copilăresc, cu mulți dinți albi la iveală. Seamănă la ris cu Ilie Nistor, care e cel mai frumos băiat din țig, după părenea ei, dar ăla e ne-

pneumatic ca niște prese, cu o putere de mule zeci de brațe de om, care turlesc metalul și-i dau o formă. O lovitură e lor e destul să facă dintr-un bulgăre de foc o foaie ca de cîlărit, din care abia de mai mutesc cîteva șcințe. — Dar poate că ce-i mai frumos din toate e banda rulantă. Alargă în fața ta cu un tren mic, ca un riu de munte, și n-ai decit să te uiți pe el și să vezi ce e lucrul de care e nevoie. Se duce, se duce, și știi că tu îi ești stăpînul și poți s-o oprești cînd vrei. — Și tu cum ai trîi? îl intrerupe Mariska. Mașinile ca mașinile, dar viața la cum a fost? — Tereza îi pare rău, i-ar mai fi plăcut să audă de banda aia care alargă cu un izvor de munte în fața ta și decă vrei,

pac! apesi pe un buton, și se oprește. Dar și cum a trîi Béla nu e rău să aflu. E țere drăguț, cu ochii lui mari și plini de strălucire, cu dinții lui albi, cu însuflețirea și căldura cu care vorbește. Și tot ce spune se vede că i-a plăcut și spune așa că ții place și ție. — Eu? La început am fost cam speriat, dar pe urmă m-am luat în ține și zidarii, pe urmă cu mecanicii. Am stat, cînd am ajuns, în baracă — era mai greu cu spălățul, cu frigul. Dar pe urmă mi-a dat camera la o familie, și am nimerit oameni țare buni. Acum tot la ei m-am întors. Parcă mi-ar fi neamuri, așa mă îngrijesc. — Or fi avînd fată de măritat! glu-mește Andriș. — Da de unde, dacă or fi cu zece ani mai mari decit mine. Au copii mici de tot. — Nu știe de ce, Tereza răsufli ușurată. Ce-i trebuie lui să se însoare pe acolo? Acolo ar rămîne! — Și în armată? — N-a fost rău. Nu ca la Stelică al meu din Moldova, dar n-a fost rău. E cam departe lunea de dîmînec, cînd ești militar, dar e fără îndoială și fără ghionț, cum povestește pe vremea dumneavoastră, Andriș băci. Și-acolo faci și meserie, și asta e bine, că nu uiți și țieși mai priceput decit ai intrat. — Și nu ție-o fost ție urît în ține altele mașini, fără cîmp, fără vite, fără dealuri? îl întrebă Mariska. Ziceai odăltă că fără ele nu poți să trîiești. — Zice omul, cînd nu cunoaște, cînd n-a mai văzut altceva. Lubește ce știe, dacă epucă și mai cunoaște și altele, le iubește și pe ele. Crezi că nu-mi venea cîteodată să-mi iau cîmpii? Mi-aduc aminte că reparam odăltă niște strunguri, și era o larmă, o larmă care te făcea dor de pădure. De liniștea ei, de foșnetul ei, de răcoare, și să-mi fișie frunzele sub țoți, să văd o veveriță. Mă gîndeam: Ce-ar fi să intru aici, în ține? Așa o doream de țare, că ajunsese s-o aștept. Și tot așteptînd-o, mi-a trecut ziua aia grea. Cred că atunci nu eram în mîințele mele. Azi însă cred că dacă m-aș duce în pădure în ține m-aș bucura, și după un timp mi s-ar face dor de mașini. Da' eu vorbesc și vorbesc, și nu mi-ai spus încă nimic despre ce mai e pe aici. — Acum i-a venit rîndul lui Andriș să povestească despre colectiva cea nouă care s-a înființat la sfîrșitul verii în Lamas.

— Așa de fain or ieșit bucatele la gospodăria de stat, nu din primul an, dintr-al doilea și încă și mai fain în al treilea, că oamenii n-or mai putut răbda lucrul lor fărîmîțat pe pămîntul lor fărîmîțat. N-au intrat mulți, pațruzei de familie, dar ții cum? Nici noi nu ne-am dat seama cînd s-a făcut! Era încă Bokor aici, el poți spune că a fost sufletul în toată treaba asta. — Cum, Bokor nu e mai aici? — Nu-i oftează János. L-or dus în altă țare, lucrează chiar la un raion adică, dar el tot cu țerenul. Se duce prin țate, cu controlul, cu țiu ce ce?

(Continuare în pag. IV-a)

— Și eu merg cu capul gol pînă acasă, nu? — Să te leg cu o basma, dacă ție-i frică de răceală! Dacă te temi și de intrer, te duc de mîină. Hai! — Mai bine mă trimetea mama în pădure, la urși, decit la ține. Nu pot să te sufăr! — Atunci dă-mi ouăle înapoi și du-te în pădure, să-ți dea urșii mai bune! Hai, ai plecat? Nici ușa nu știi s-o deschizi, dacă ții ceva în mîină. Mare tonț ești! Eu pe Arpika l-am crescut mai bine. — Fery iese ufluindu-se chiondărit, cu ochii lui negri. Pe prispă își mai aduce aminte ceva. — Era să uit. A spus fata să veniți dîseară la noi, că s-a întors Béla din armată. — Și-acum imi spui? — Dacă mai laut cu gura ta cea nedormită!

Fery pleacă bosumflat și Tereza rămîne foarte mulțumită că l-a scuturat bine. Ei, s-a întors și Béla din armată. Ce se mai juca cu ea, doamne, ce se mai juca. Știa altele jocuri și era alt de prieten și vesel! Oare și el o veni din armată drept ca o luminare, ca Gyuri, și cu gura înlepenită? Ei, Gyuri a fost todeauna așa, n-ai de ce te mira, de cînd era mic, parcă înghițea un băi care îl ținea drept și la care se gîndea tot timpul, de n-avea vreme să scoată un cuvînt. Sigur că acum nici Tereza nu s-ar mai juca, era prea multe treburi și nici nu i-ar mai sta bine, e prea mare pentru asta, dar să-l vadă pe Béla tot se bucură. În sfîrșit, auzi-l, vin! Fata iese repede pe cerdac ca să le atragă atenția să se ștergă bine pe picioare. Sint în stare să nu vadă nici ei țolul, parcă le dă prin gînd ce greu se ține o casă? Intră ca în han, cu gura mare, să povestească ce-au văzut pe drum. Asta e însemnat, ce-au văzut ei! — János se bucură grozav că are să-l vadă pe Béla. Sint ani de cînd nu l-a văzut. A lucrat în ține un șantier în Moldova, a făcut armata la Ploiești, s-a întors apoi imediat în Moldova, tot pe șantierul acela, și acum pe semne că are și el un concediu și a venit să-și vadă neamurile. Sint alți de grăbiți să mînce, încă nimeni nu mai povestește nimic. — Ei, ce mai era pe drum? întrebă în sfîrșit Tereza. Uite, ea a stat acasă, a muncit pentru ei, ei u ambulat unde vrei și unde nu vrei, și nimeni nu simte nevoia să-i spună și ei nouățile. Dacă te-ai făcut gospodîină, gata cu ține, rămiți locu ca gîina în coate, și cu ce te placea știi că tot în coate te vor găsi, de asta sint siguri și tu ce ai găini îți dau și atenție. — Pe drum? întrebă mirat János. A-păi ce să fie pe drum? Ninge, asta îți e văzută și tu. Incolo, nimic. Ba da, trecea și Vița, Parashivila de la Lamas. Altii. — Și să-ți vezi cînd o intră la Andriș băci cum o femeie și un băiețel gura! A sta înfăciți ea o femeie, și un băiețel nu-i spui multe, îi spui dacă cumva a lăsat carloții cruzi în mîncare, asta îi spui, că nu-i a fieri bine. — Lasă, că îi mai îngrijește ea un an, doi, pînă mai croște Arpika, și pe urmă pleacă că undeva, la vreun atelier să învețe meserie în oraș, sau la Gostat, la Lamas, la București poate, — de ce nu? — să spele singuri ce murdăresc și să mînce ce-și gîtesc, să vadă ce bine e. Și ea poate mai mult decit fata aici în casa asta, oho! numai să se poată la încerca. — Tată, rostește Arpika mușcînd din piine, cum spune Asztalos băci că să faci? Mergi în ține la Fekete băci sau la inginerul Dumitrescu? — Gîndesc că în ține la Fekete oi merge, că el e director. — Pentru ce? prinde Tereza din zbor. — A spus Asztalos adineauri, pe drum, că ar fi ceva de lucru la gospodăria de stat, niște funii de împletit, că oamenii lor, care sint permanenți, sint tot pe la grajduri și ateliere. Sezonierii au plecat țoți. Ziceau că să mă duc și eu cîteva zile. — Va să zică v-ați întîlnit cu Asztalos băci pe drum, și ați și vorbit, și a spus și de funii. Dar cînd am întreat eu, nimic! Cu Arpika te sfătuești, mie nici nu-mi spui!

János ride blajin. — Apăi ce lucru mare e așa că l-am

văzut pe Asztalos și că mă duc mîine la Lamas? Asztalos n-avea azi coarne și nu s-au copt încă prunele la Lamas, să fie ceva de mirare de povestit. — Pentru omul care stă în casă, orice e de mirare. Că el, sîrăcul, nu vede și nu știe nimic. — János ride și măi tare, și Tereza îl privește cu o mare demnitate jignită. — Da! bine tu, fată, și țier ai fost în sat, la țors cîmpăș, la zăludete lui Kovács. Numa! azi n-ai ieșit din casă, și nu știi cine te-a oprit. — La zăludete lui Kovács băci nu mă mai duc eu și a doua oară, că numa! prostii sint în capu' lor și numa! draci li

se bat la gură. Eu, în locuri lui Mancu neni, de-aș cîmăși de două ori pe zi. — János nu mai poate de mîndrie că Tereza lui e alți de cîmăși și că nu-i plac fetele alea, care și pe el îl cam sperie. O mîngie apăsat pe cap și-i grăbește pe țoți să se îmbrace, să mergea alături, la Andriș.

S-a schimbat Béla, cum s-a mai schimbat! A plecat un copilăndru și a venit un om legal, îmbrăcat ca muncitorii, nu ca țărani, care stă la masă, pe un scaun, oaspete în lege, nu pe la vită, după vatră, cum stătea odinioară. Numai rîsul și al lui, risul ăla copilăresc, cu mulți dinți albi la iveală. Seamănă la ris cu Ilie Nistor, care e cel mai frumos băiat din țig, după părenea ei, dar ăla e ne-

pneumatic ca niște prese, cu o putere de mule zeci de brațe de om, care turlesc metalul și-i dau o formă. O lovitură e lor e destul să facă dintr-un bulgăre de foc o foaie ca de cîlărit, din care abia de mai mutesc cîteva șcințe. — Dar poate că ce-i mai frumos din toate e banda rulantă. Alargă în fața ta cu un tren mic, ca un riu de munte, și n-ai decit să te uiți pe el și să vezi ce e lucrul de care e nevoie. Se duce, se duce, și știi că tu îi ești stăpînul și poți s-o oprești cînd vrei. — Și tu cum ai trîi? îl intrerupe Mariska. Mașinile ca mașinile, dar viața la cum a fost? — Tereza îi pare rău, i-ar mai fi plăcut să audă de banda aia care alargă cu un izvor de munte în fața ta și decă vrei,

pac! apesi pe un buton, și se oprește. Dar și cum a trîi Béla nu e rău să aflu. E țere drăguț, cu ochii lui mari și plini de strălucire, cu dinții lui albi, cu însuflețirea și căldura cu care vorbește. Și tot ce spune se vede că i-a plăcut și spune așa că ții place și ție. — Eu? La început am fost cam speriat, dar pe urmă m-am luat în ține și zidarii, pe urmă cu mecanicii. Am stat, cînd am ajuns, în baracă — era mai greu cu spălățul, cu frigul. Dar pe urmă mi-a dat camera la o familie, și am nimerit oameni țare buni. Acum tot la ei m-am întors. Parcă mi-ar fi neamuri, așa mă îngrijesc. — Or fi avînd fată de măritat! glu-mește Andriș. — Da de unde, dacă or fi cu zece ani mai mari decit mine. Au copii mici de tot. — Nu știe de ce, Tereza răsufli ușurată. Ce-i trebuie lui să se însoare pe acolo? Acolo ar rămîne! — Și în armată? — N-a fost rău. Nu ca la Stelică al meu din Moldova, dar n-a fost rău. E cam departe lunea de dîmînec, cînd ești militar, dar e fără îndoială și fără ghionț, cum povestește pe vremea dumneavoastră, Andriș băci. Și-acolo faci și meserie, și asta e bine, că nu uiți și țieși mai priceput decit ai intrat. — Și nu ție-o fost ție urît în ține altele mașini, fără cîmp, fără vite, fără dealuri? îl întrebă Mariska. Ziceai odăltă că fără ele nu poți să trîiești. — Zice omul, cînd nu cunoaște, cînd n-a mai văzut altceva. Lubește ce știe, dacă epucă și mai cunoaște și altele, le iubește și pe ele. Crezi că nu-mi venea cîteodată să-mi iau cîmpii? Mi-aduc aminte că reparam odăltă niște strunguri, și era o larmă, o larmă care te făcea dor de pădure. De liniștea ei, de foșnetul ei, de răcoare, și să-mi fișie frunzele sub țoți, să văd o veveriță. Mă gîndeam: Ce-ar fi să intru aici, în ține? Așa o doream de țare, că ajunsese s-o aștept. Și tot așteptînd-o, mi-a trecut ziua aia grea. Cred că atunci nu eram în mîințele mele. Azi însă cred că dacă m-aș duce în pădure în ține m-aș bucura, și după un timp mi s-ar face dor de mașini. Da' eu vorbesc și vorbesc, și nu mi-ai spus încă nimic despre ce mai e pe aici. — Acum i-a venit rîndul lui Andriș să povestească despre colectiva cea nouă care s-a înființat la sfîrșitul verii în Lamas.

— Așa de fain or ieșit bucatele la gospodăria de stat, nu din primul an, dintr-al doilea și încă și mai fain în al treilea, că oamenii n-or mai putut răbda lucrul lor fărîmîțat pe pămîntul lor fărîmîțat. N-au intrat mulți, pațruzei de familie, dar ții cum? Nici noi nu ne-am dat seama cînd s-a făcut! Era încă Bokor aici, el poți spune că a fost sufletul în toată treaba asta. — Cum, Bokor nu e mai aici? — Nu-i oftează János. L-or dus în altă țare, lucrează chiar la un raion adică, dar el tot cu țerenul. Se duce prin țate, cu controlul, cu țiu ce ce?

(Continuare în pag. IV-a)

Desen de Marcel CHIRNOAGA

ÎN ZIUA ECHINOCTIULUI DE PRIMĂVARĂ

Orașul căpătase o strălucire neașteptată. Între ultimele rămășițe ale iernii de pe pămînt și primăvara din cer se formase un gol alb, transparent. Era o dimineață senină, cu soare cald și prietenos. Tramvaiul ne-a lăsat la Podul Roș, pentru ca apoi să pornească mai departe, spre marginea estică a țării, încotă, zornăind, ca o monedă rotogolită pe asfalt. Încercam să descopăr casa lui Dumitru Ailincăi.

Căutam ridicătura aceea de chirpici, îngredărit cu gardul de scinduri pulbere, odată și sîrălit, acoperite jumătate cu carton, jumătate cu țabul, ușor aplecate într-o rîmă, ca o plecăciune de gazdă ușor. — Mergem în microraionul patru? mă întrebă prietenul meu, arhitectul. — Da, vreau să gîtesc casa lui Ailincăi. Traverserăm ția. Soarele nu se ridica încă de la o benele. Stătea acolo, jos, la linia orizontului, greoi și rotund, iradiind acea prospectivă firavă a începutului de primăvară.

Sena Moldovei
Oh, Bahlu! Bahlu!
Primăvara mergi țehu!
Peste cîmp și peste cașă,
De ni nemenea nu-ți pasă.

Inima industrială a orașului
Dimineața, cînd Copoul mai doarme încă somnolent dintr-o noapte și zi, în cartierul Socola-Nicolina răsare soarele. Discul roșu se înalță grăbit, ca o orologiu al muncii, făcînd să strălucească împrejurierea. De obicei, dimineața lui e în ele ceva morocănos și leneș. Noaptea își perlungeste liniștea și spre prima parte a zilei, de unde, poate, și felul orocănos cumpătat și reținut în care se mișcă oamenii. În orașul de jos, dimineața nopții rămîne la hotărul zorilor, culcată pe brazdă, ca liliecii răpuși de lumina prea puternică a zilei.

Întreprinderile grupate aici: uzina metalurgică, fabrica de ulei, fabrica de mase plastice, termocentrala, fabrica de mobilă, țesătura, atelierul de reparat material rulant — majoritatea construite în ultimii ani — adevărul înimă industrială a țării. În aceste ore matinale, cînd sirenile fabricilor cheamă muncitorii la lucru, ferestrele largi de 5.000 de apartamente se deschid larg spre soare și gospodărie încep să deroleze prin cașă. Vechile străzi întortocheate au dispărut odată cu așezările semirurale. Arhitectonica modernă are o geometrie precisă și etajul al șaptelea a devenit o preferință a iubitorilor de peisaj. Nu poate fi vorba de reconstrucția unui cartier nou, fiindcă aici totul e nou: bulevardul Dimitrie Cantemir, care leagă centrul orașului de gara internațională Nicolina, strada Primăverii, bulevardul Țolura. Linia orizontului a fost împinsă spre verticală, iar odihna în șezlongul de pe balcon a luat locul tradiționalului țafas pe banca de lingă poartă.

Trecem printre blocurile din microraionul patru. Alea a fost curățată de zăpadă și asfaltul uscat pare un nesfrîșit covensuș, decupat de umbrele firave ale pomilor plantați în vara trecută. În clevea rondului proaspăt săpat, pămîntul

reavăn așteaptă florile de primăvară. Ne oprim într-un păruțel. Prietenul meu, arhitectul, se așează obosit pe o bancă. — Cred că aici a fost casa lui Ailincăi — îmi spune el. — Nu știu. Nu-mi dau seama... — Din cîte mi-ai explicat, aici trebuie să fi fost. — N-ai idee unde i s-a reparat locuința? — Poate în blocurile turn de pe malul sfîng al Bahluului. Ne odihnim un pic și mergem într-acolo. În preajma noastră, niște copii au ieșit să se joace cu mingea.

strălucesc semețe blocurile turn de cîte zece etaje. Șase asemenea blocuri, aliniate pe malul sfîng, au și fost aproape terminate. Asistăm la mutarea primilor locatari. — Mai să vizităm unul din apartamente — mă îndeamnă prietenul meu, arhitectul. — Urcăm la etajul al nouălea. În capul scăriilor ne întîmpină un ținăr de vreo douăzeci și patru de ani, înalt, brunel, gîlind de oboseală. Ne privește orocămur mirat și ochii săi sint numai zîmbet. Întreb la întâmplare: — Știi cumva unde locuiește tovarășul Ailincăi? — Eu sint — răspune ținărul surprins. — E o coincidență. Cunoștința mea este mai în vîrstă. Băiatul ride amuzat: — Unde lucrează tovarășul pe care îl căutați? — Înainte era matrifler la atelierele Nicolina. Dar s-a transferat... — Aici locuiesc șase familii cu numele acesta. — Unul potrivit de statură, cu o cicatrice în barbă. — Nu-l cunosc — se scuza băiatul. Încearcă în blocul de alături. Dar să știi țiftiva Ailincăi sint și în cartierul Avram Iancu — Broșteni.

Incă o zi!
Cel care intrerupsese convorbirea noastră era brigadierul Dumitru Lucuță, un bărbat de țreizeci și cinci de ani, cu niște priviri obosite, moleșit de alergătură, dar păstrînd încă acele mișcări și energie, rămase ca un reflex al obșnuinței. Îmbrăcămintea lui nu spunea mare lucru. Purta pe cap o șapcă de vinilin, iar raglanul stătea pe umerii săi cam detașat, ca să nu-l sfînjenească parcă în ceea ce avea de ținut. Inginerul sef Teodor Budai, pe care prietenul meu, arhitectul, îl înfilișea la ulimul bloc, unde se mai lucra încă la finisările exterioare, îl măsura cu oarecare țrețete: — Nu se poate — rosti el singur, ca o constatare. — Dacă vrei, poți să mă urc, țreizeci de metri nu e cine știe ce, dar-i dracului! — Nu e cazul s-o faci pe alpinistul — se împotrivi Budai fără convingere. — Celălalt ții aprins o țigară, frase țiteva fumuri și-și imprimase șapca spre ceafă, preocupat, frunzea țată, bombat, îi era umedă de transpirație. — Înfr-adevăr, n-are țost — admise al nehoțarit. A încercat și Ghiula. Dulapii alunecă, trebuie să-ți menții echilibrul. De lucră, nici pomeneală!

Blocul trebuia predat în dimineața aceea. Mai rămăseseră de făcut niște finisări la unul din balconele ultimului etaj. Gheața de pe schele nu se topise însă și țiftiva țineri încercaseră s-o spargă, dar fără succes. Brigadierul Dumitru Lucuță oprise lucrul de teamă să nu se întîmple vreun accident. — O să terminăm țucrul mîine — conținu Budai. Pînă atunci se topește gheața.

gustă, pavată cu piatră de țiu. Era o după-amiază înorșată și reporișul se gîndea la întîlnirea cu viitorul său orșoi. După care trebuia să scrie un raport. Ailincăi ședea afară, pe prispă, împreună cu nevastă-să și țeciorul mai mare, un băiat de vreo țreisprezece ani. El aștepta. Reporișul a țtrîns mîna țeciorului, pe rînd, iar matriflerul l-a prezentat cu următoarea formulă: — Tovarășul e redactor la țiar. A venit să ne cunoască familia. — După ce a stat de vorbă pe îndelete cu Ailincăi și a făcut cîteva fotografii, gazedă l-a spus: — Eu trebuie să merg la fabrică. Dacă vrei, mai discutăm pe drum. — U plecat spre Socola. La primul șantier de reconstrucție, care se deschisese lingă fabrica „țesătura”, lucrările începueră încă din țiu ția trecută. Oamenii, împărțiiți pe brigăzi, stivau cărămizile și materialul lemnos. Dinșur centrul orașului seoseau unul țite unul autocamioanele de pe șantierul Casei de cultură a ținerului și studenților. Tramvaiele își înceteau mersul, valmanii și pasagerii priveau curioși prin ferestrele vagoanelor. Spre seară, cînd reporișul s-a despărțit de matrifler, acesta i-a spus: — Cred că la anul vom construi și le Nicolina. Casa mea a țrecut prin țrei inundații. S-a rabilgăit de tot... — Prin 1945, două societăți se oferiseră să-i asigure pe sinistrați. Primeau țotă țare lunară și le făceau sinistraților promisiuni. De țecare dată însă, cînd Bahluul se revărsa, ajutorul era țecuit. — Cînd s-a înfîmțat ultima inundație? — În '46. Societatea de asigurare mîna țat țiteva țeci de mi. Dar știi țit valorau banii pe atunci. Nu mi-au ajuns nici o săptămîină. Țin mîinle că era în prima zi de primăvară, după calendar. În 21 martie... — Pe balconul de la etajul al nouălea, soția ținărului Ailincăi țieșie să scuture covorele. — În ce țit sintem astăzi? l-am întreat pe arhitect. — În 21 martie. E țiu echinoctiului de primăvară. — În mai, 1960, un reporter al țierului local se ducea în vizită la matriflerul Dumitru Ailincăi. Acesta locuia în cartierul Socola-Nicolina, pe o stradă foarte in-

Stăpîniți parcului

Taraf

Litograpuri de Mihai GION

— Păi, nici așa nu se poate. Mîine e altă zi! l replică brigadierul posomorit. N-am țhef să pierd o zi. Și, în afară de asta, după-amiază se vor muta aici locatarii. Poți să-i lași cu schelele la fereastră?

În acel moment, blocul macaralei țurn se îndrepta spre blocul de lingă noi. — Ce naiba face Ghiula? întrebă Lucuță, fără să se adrezeze țuiva. — Cînd cupa în care se urcase Ghiula ajunsese la schelă, acesta scoase țirnăcopul și începu să spargă gheața. Podurile și scările schelei fură curățate țreptat, e liberînd drumul băieților de la finisaj spre înălțimea etajului al zecelea. — Mă duc să le spun băieților să se pregătească de lucru. La țrin, coborîm schelele — spusese Lucuță și se despărți.

O coincidență
Ani de-a rîndul, pentru locuitorii din valea orașului, lumea începea și se țermina în patruleterul dintre Nicolina și Podul Roș. Aici țraiau și muceau oamenii veniți la țare de cine știe unde în căutare de lucru. Podul Roș era bariera care despărțea orașul de sus de cel de jos. Parafrazîndu-se Biblia, se spunea că mai degrabă ar țrece o cîmălină prin urechile acului decit un dezrădăcînat în orașul de sus. De altfel, istoria Socolei și a Nicolinei nu cunoaște nici un caz. — Cartierul s-a ridicat mai în ține pe verticală. Schelele noilor blocuri căuțau înălțimea macaralelor-țurn cu înfrigurare de care zorile țind să atingă răsăritul țielei. Apoi, după ce țatru din cinci covorele, înșurînd peste cîncioțel de blocuri, au dezbrăcat haina construcției, țentru muncitorilor Socola-Nicolina a început să înainteze spre Copou.

— Nu m-am gîndit să fac vreo comparație. Primeam țentru balconul țierului Ailincăi și mi-a venit în mîinle această înfîmțare. S-ar putea să ție o simplă coincidență. — O răi mai țtrîm am pomîit spre covorțitul din Avram Iancu-Broșteni. Fusesem informat că vechea mea cunoștință locuiea acolo încă

DIN LUMEA ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII

ENERGIE PRIN UNDE INVIZIBILE

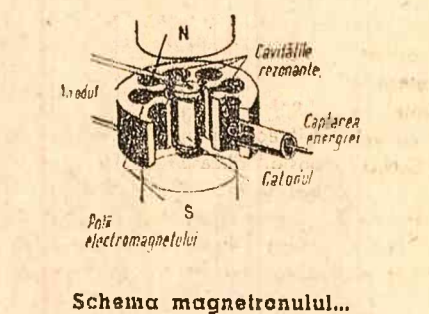
• PLANOTRONUL ȘI ENERGETICA • CONDUCTELE DE APĂ ȘI GAZ INTR-UN ROL NOU • PERSPECTIVELE ELECTRONICII PUTERILOR MARI

Electronica a fost considerată multă vreme un domeniu exclusiv al curentilor slabi, găsindu-se aplicații în tehnica radiocomunicațiilor, a aparatelor de măsurat, în automatizare etc. În prezent, tehnica a atins și în acest domeniu un înalt nivel de dezvoltare, ilustrat între altele de faptul că se construiesc tuburi electronice care produc, sub formă de oscilații electromagnetice, puteri de sute de kW. Becurile electrice și tuburile luminescente, așezate într-un puternic câmp electromagnetic de înaltă frecvență, încep să lumineze, iar metalele se topesc. De numărul oscilațiilor realizate într-o secundă depinde comportarea undelor electromagnetice care iau naștere.

Obisnuitele generatoare de curent alternativ produc de fapt și ele unde electromagnetice, dar energia acestor unde se propagă nu prin conductori, cum s-ar putea crede, ci prin mediul dintr-un câmp. Este însă puțin în evidență de tensiunile măsurabile care apar între conductori. De obicei, în condiții industriale, frecvența acestor generatoare nu depășește 50-60 Hz. Dar o dată cu creșterea frecvenței oscilațiilor, se mărește și pierderea de energie atât din cauza rezistenței conductoarelor, cât și a radiației în mediul înconjurător. Ca o soluție de combatere a pierderilor a fost preconizată construirea, pentru transportul energiei la frecvențe relativ înalte, a unor linii conductrice alcătuite dintr-un tub metalic și un conductor central, izolat de tubul exterior, energia undelor propagându-se prin spațiul dintre ele. La frecvențe foarte înalte însă, nu au putut fi utilizate nici aceste linii. Ele permit doar transmiterea unor puteri reduse, deoarece, peste o anumită limită, spațiul dintre conductorul central și tubul exterior poate fi străpuns de scintile electrice, devenind imposibilă propagarea undelor.

Fiziicienii au căutat însă altă cale, abordând o serie de probleme teoretice și experimentale noi. Ei au constatat că undele de frecvență foarte înaltă pot fi transmise, la puteri foarte mari și cu pierderi minime, prin interiorul unui singur conductor metalic tubular, de secțiune circulară sau dreptunghiulară. Este așa-numitul „ghid de unde” la care nu mai există pericolul scurt-circuitului. Dar energia undelor de frecvență foarte înaltă se poate propaga în spațiu și fără acest „ghid de unde”, sub forma unor fas-

ciule înguste, foarte puternice, la fel cum se propagă undele de lumină proiectate de un reflector. Astfel de fascicule foarte concentrate se realizează în prezent și în tehnica radiocoteții. Proprietățile noi pe care și le dezvoltă undele electromagnetice l-au condus pe savantul sovietic acad. P. L. Kapita la concluzia că în viitor, când vor putea fi produse puteri mari la frecvențe foarte înalte, electronica va putea fi folosită cu succes și în energetica. „Electronica puterilor mari”, cum a denumit el această nouă ramură a electronicii, ar putea contribui la rezolvarea unei importante probleme a energeticii de astăzi — transportul energiei electrice la

Schema magnetronului...

marți distanțe fără linii de înaltă tensiune.

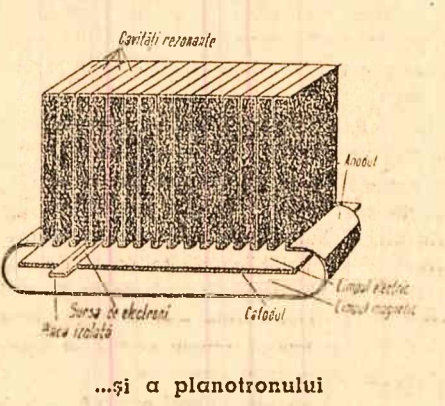
Un pas însemnat în direcția obținerii de energie mari la frecvențe foarte înalte îl reprezintă construirea magnetronelor. Magnetronul este un dispozitiv electronic prevăzut, într-o incintă în care se face vid înalt, cu un catod incandescent care emite fără întrerupere electroni, precum și cu un anod cu potențial electric pozitiv constant care atrage electronii emiși.

Care este principiul de funcționare a magnetronului? Pornind de la catod, electronii sunt atrași de anod, dar un câmp magnetic constant îi obligă să se abată de la drumul drept. Anodul — un bloc masiv de cupru, de formă înelară — dispune de găuri de o anumită mărime. Aceste găuri sunt cavități rezonante electromagnetice, asemănătoare acelor în care se produc efecte de rezonanță acustică ori de cîte ori frecvența oscilațiilor acustice coincide cu frecvența proprie a rezonatorului respectiv. Cavitățile rezonante comunică cu spațiul dintre catod și fața interioară a blocului anodic prin cîteva „fante”. Unii electroni, când ajung în dreptul fantelor cavităților rezonante sint atrași sau

respinși după cum fanta respectivă are potențial pozitiv sau negativ. În cazul cînd alternanța este negativă, electronul accelerat — negativ și el — este frînat și silit să cedeze o parte din energia lui cavității rezonante care începe să oscileze, producînd energie electromagnetică. Aplicîndu-se anodului un potențial constant, se poate împinge electronii emiși de catod o anumită viteză, totodată, prin realizarea unui câmp magnetic constant corespunzător, ei vor putea fi deviați în așa fel încît să treacă prin fața fantelor exact în momentul cînd acestea se află în alternanță negativă. Sincronizarea între mișcarea fascicului de electroni și schimbarea sensului potențialului pereților laterali permite obținerea unei puteri maxime în magnetron, care va fi cu atât mai mare cu cît cedarea energiei se face și în ritmul corespunzător frecvenței proprii a cavităților rezonante. Energia electromagnetică generată de magnetron este condusă printr-o linie concentrată sau un ghid de unde la o instalație care o transformă în curent electric obișnuit.

Magnetronele cu cavități rezonante realizate astăzi sint un fel de generatoare de energie electromagnetice, pe unde foarte scurte, care pot realiza în regim de impulsuri puteri de peste 500 kW pe unde de 10 cm.

Academicianul P. L. Kapita a conceput și a realizat un magnetron de mare putere denumit planotron. Cavitățile rezonante ale acestuia sint paralelipipedice și așezate în linie, în plan perpendicular pe catod.

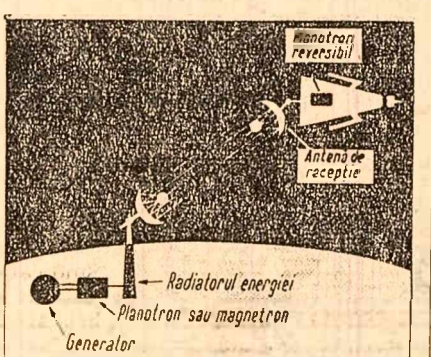

...și a planotronului

Forma catodului este plană și nu cilindrică, cum este a magnetronelor obișnuite, iar cîmpul magnetic este dirijat după lățimea planului catodului. Planotronul funcționează pe baza aceluiași principii, ca și magnetronul, însă are proprietatea de a fi reversibil. Adică el poate, pe

de o parte, să dea oscilații de foarte înaltă frecvență, dacă primește energie de la un generator electric obișnuit, iar pe de altă parte, primind la intrare energie sub formă de unde electromagnetice de frecvență foarte înaltă, să dea la ieșire energie electrică în stare să acționeze motoare sau diferite instalații electrice.

Tehnica producerii de energii electromagnetice pe unde foarte scurte, transportabile avantajos la distanță mare, deși este o problemă de perspectivă, nu mai e privită astăzi ca o idee fantozistă a electroniștilor. Cercetările permit să se întrevadă posibilitatea ca în viitor e-

Transmiterea energiei printr-un fascicul de unde

nergia de foarte înaltă frecvență dată de un planotron să poată fi transportată, prin ghiduri de unde sau sub formă de fascicul, pînă la un planotron receptor unde va fi transformată în energie utilizabilă în instalații electrice. Rolul ghidurilor de unde îl vor putea juca conductele de apă, gaz, canalizare etc. Energia va fi transmisă și prin fascicule concentrate de unde, emise în spațiul la fel ca și undele radio, iar instalațiile receptoare o vor converti în formele necesare. Energia undelor electromagnetice de frecvență foarte înaltă va putea fi transformată astfel în energia necesară realizării întreținerii plasmelor, accelerarea particulelor elementare, la transformarea directă a energiei nucleare în energie electrică, la separarea izotopilor radioactivi etc.

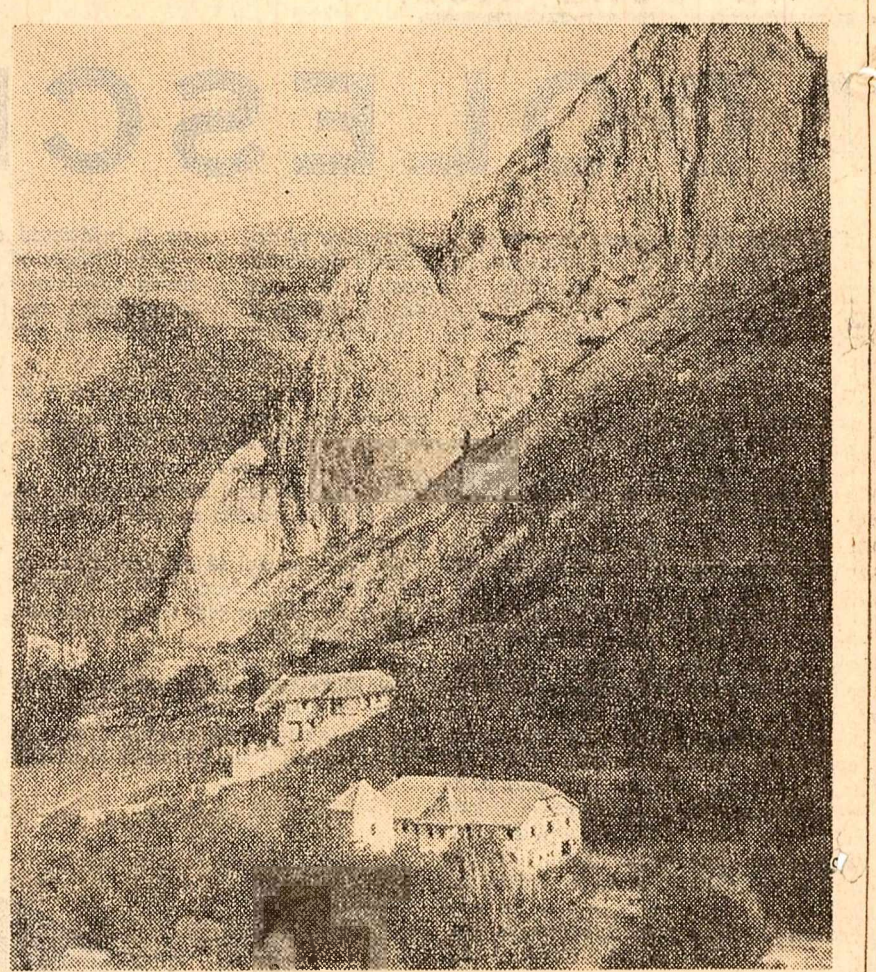
Energetica de mare putere se află astăzi abia la începuturile ei, dar ea deschide perspectiva rezolvării unor probleme importante ale energeticii prin extinderea domeniului de aplicație al electronicii.

Conf. univ. Gheorghe COSMA
Facultatea de fizică
a Universității din București

Cu ochii turistului CABANE ÎN MUNȚII TRASCĂULUI

Cei ce urcă pe Valea Mureșului de la Alba Iulia spre Aiud — fie pe șosea, fie pe calea ferată — au ocazia să admire o serie de culmi muntoase din care ivesc spre înalt două piscuri semețe. Sint Munții Trascăului, ramură sud-estică a Apusenilor, cu cele două „pietre” ale lor: Piatra Craivii și Piatra Cetei. La poalele lor se întind vestita „Tară a vinului” cu podgoriile de la Ighiu, Sărd, Telna, Ceta, Bucerda Vinosă etc., așezări vechi prin care a trecut cîndva marea drum roman din Transilvania. De altfel, cu cîteva ani în urmă, arheologii au scos la iveală pe Piatra Craivii o mare cetate dacică, a cărei existență era cunoscută doar din documente. Munții Trascăului oferă și alte atracții turistice. Lacul de baraj de pe Valea Ighului, cheile Ampoiei, cheile Rimejilor, cheile de la Intregalde sint doar cîteva din numeroasele fenomene carstice prezente aici, ca pretutindeni în Apuseni. Frumusețea locurilor o cunosc mai ales localnicii, ale căror sate au pătruns pînă în adîncul muntelui. Amenajarea a două noi baze turistice la poalele Trascăului deschide însă tuturor amatorilor de drumeție posibilitatea de a cutreiera și a cunoaște aceste meleaguri.

Prima cabană — Sloboda — este situată într-o frumoasă pădure chiar pe șoseaua Aiud — Abrud (la 12 km de Aiud). Este un loc de popas indicat mai ales pentru tur-

Baza turistică de la Cheile Rimejilor

riștii auto-moto, care vor să străbată drumul de la Valea Mureșului în Valea Arieșului printr-o culme Trascăului. Dintre obiectivele aflate de-a lungul drumului menționăm Cheile Rimejilor și Detunata, la care se ajunge în trei-ori de mers din satul Rimeji și respectiv satul Bucium Sasa. A doua cabană se numește Cheile Rimejilor. Ea este așezată chiar pe

Valea Geogiului la 3 km în aval de sărbătoarele chei ce pot fi străbătute doar trecînd în anumite locuri prin apă. Cabana, la care se ajunge cu autobuzul ce face curse regulate de la Teiuș (26 km), oferă posibilitatea unor ascensiuni pe Piatra Cetei (3 ore de mers), de unde se poate coborî spre sud în Valea Galdei.

SEFATUL MEDICULUI Cum să folosim substanțele chimice în gospodărie

Folosirea întrebunătăirii unor substanțe chimice în gospodărie sînt binecunoscute. Mai puțin cunoscute însă sînt efectele nocive ale acestor substanțe asupra sănătății omului, atunci cînd sînt manipulate sau păstrate neglijent. Astfel, produse ca anelidul, dextanul, raditolul — excelente în deparazitarea și deratizarea clădirilor — insectofungicidele și ierbicidele organo-fosforice — prețioase auxiliare în agricultură — sau petrolul, benzina, soda caustică, atît de necesare în orice casă, pot deveni un pericol grav dacă sînt folosite și minuite cu prudență.

Una din consecințele cele mai nefaste ale acestor imprudențe este esofagita postcaustică, boala datorată ingerării (înghițirii) unei substanțe corozive — soda caustică, acidul sulfuric, acidul azotic, acidul fenic, acidul oxalic, amoniacul etc. — care provoacă arsuri ale pereților esofagului.

Cauzele cele mai frecvente care duc la ingerarea acestor substanțe sînt: lipsa de grijă în păstrarea substanțelor amintite care, lăsate la îndemîna oricui și fără un semn distinctiv, pot fi înghițite din greșală, fiind confundate cu unele băuturi ca: laptele, apa etc.; insuficiența supravegherii a copiilor care, din neștiință sau din curiozitate, sînt cei mai expuși să bea sau să înghiță tot ce le cade la îndemînă, copiii între 2-5 ani formînd de altfel totul cel mai mare de bolnavi; lipsa de precauție a acelor care nu iau măsurile necesare de protecție a alimentelor, nu se spală pe mîini înainte de masă sau beau din vase în care au fost păstrate aceste substanțe.

O dată ingerată, substanța caustică — după ce a străbătut și lezat cavitatea buco-faringiană — vine în contact cu pereții esofagului, unde stagnează un timp mai îndelungat de-așupra punctelor mai strîmtoare ale acestui conduct. Ajunsă în stomac, substanța caustică provoacă o iritație, care determină întoarcerea ei în esofag, unde își exercită din nou acțiunea corozivă asupra pereților lui. Leziunile produse pot fi difuze sau

localizate, superficiale sau profunde, după natura substanței ingerate, dar mai ales după cantitatea, concentrația și durata acțiunii sale asupra esofagului. Aceste leziuni, care se asemănă cu arsurile, evoluează în mai multe etape: congestia inițială se transformă succesiv în eroziuni și ulceratii, pentru ca apoi să apară un țesut de refacere, care duce spre un proces cicatricial, soldat cu strîmtoarea calibrului esofagian, cu stenoza esofagiană.

Simpptomele esofagitei postcaustice variază cu timpul care s-a scurs cîm momentul înghițirii substanței corozive; un factor rămîne însă constant în toată evoluția bolii: disfagia, adică dificultatea de a înghiți. Imediat după ingerarea substanței caustice, bolnavul simte — ca orice intoxicat — o stare de rău general, are arsuri și dureri în gît și de-a lungul esofagului (înapoa sternalului) și nu poate înghiți decît cu foarte mare dificultate. După 2-3 zile, starea de rău general se calmează întrucît, dar durerile și greutatea în înghițire persistă, adăugîndu-se uneori și creșterea temperaturii, cu senzația de sete și cu o salivatie abundentă. Cître a 10-a zi, bolnavul începe să se simtă mai bine, febra și durerile dispar și alimentația se poate face în mod aproape normal, încît el se consideră adesea vindecat. Aceasta este însă o vîndecare numai aparentă, căci în curînd disfagia reapare și se accentuează progresiv, pînă cînd bolnavul nu mai poate ingera decît paste, apoi semilichide și în cele din urmă nu mai poate înghiți nici o picătură de apă. Aceasta este perioada de stenoză esofagiană, în care bolnavul slăbește vînzînd cu ochii, își pierde treptat puterile și devine incapabil de orice activitate. Această situație este cu atît mai gravă la copii. Bolnavii de stenoză esofagiană sînt expuși la complicații numeroase și variate. Dar chiar în absența complicațiilor, starea de rezistență scăzută a bolnavului de esofagită — întrucît de imposibilitatea de a se alimenta — îl expune la diverse alte boli.

Intrucît nu întotdeauna cauza bolii este ușor de aflat, simptomul de apăsînd uneori tîrziu după ingerarea substanței corozive, pentru stabilirea diagnosticului de esofagită și stenoza esofagiană postcaustică este necesar ca, în cazul oricărui disfașii prelungite și rebelle la tratamentele obișnuite, să ne gîndim și la posibilitatea acestei afecțiuni.

Deși tratamentul esofagitei postcaustice poate fi făcut în condiții bune numai de către medicul specializat, este bine să se cunoască și măsurile care trebuie luate de urgență, imediat după ingerarea substanței corozive. În scopul neutralizării efectului acestei substanțe, se va da bolnavului să bea apă cu oțet dacă a ingerat sodă caustică sau apă bicarbonată, dacă substanța ingerată a fost un acid. În cazul în care nu se cunoaște natura toxicului ingerat, se va administra apă cu albuș de ou sau lapte, imediat după aceea bolnavul fiind trimis la medicul specialist sau, în lipsa acestuia, la orice serviciu medical.

În combaterea esofagitei și stenozei esofagice postcaustice, ca și a efectelor nocive ale celorlalte substanțe chimice folosite în gospodărie, problema cea mai importantă este profilaxia. În acest scop se recomandă instruirea specială a persoanelor care manipulează substanțe toxice, ca și a acelor care obișnuiesc să prepare săpun acasă, respectarea strictă a instrucțiunilor de întrebunătăire care însoțesc în mod obișnuit aceste substanțe, atrăgîndu-se atenția asupra pericolului pe care îl prezintă neatenția și neglijența în păstrarea lor. În mod deosebit trebuie ferii copii de posibilitatea de a veni în contact cu ele. O măsură elementară de prudență care ca resturirea de substanțe toxice rămase după întrebunătăire să fie îndepărtate, iar vasele, sticlele în care au fost păstrate să fie vîndecate și spălate și să nu fie în nici un caz folosite pentru alimente.

Conf. dr. Cornelia PAUNESCU

● La Institutul pentru industria metalurgică din R. P. Ungară s-a elaborat un aliaj din aluminiu avînd o rezistență identică cu cea a oțelului, chiar și după sudură. În aliaj mai intră zinc, magneziu și titan. Noul aliaj va fi folosit în construcții.

● Oglizii incensabile care nu se aburesc au fost produse în Anglia. O asemenea oglindă plastică, din foaie de material plastic, mai subțire de o milime de milimetru, pe care se pulverizează un strat și mai subțire de aluminiu. Ea este aplicată pe o ramă în așa fel încît să fie la o distanță de 1-11/2 mm de placa de suport. Foaia își însușește imediat temperatura mediului înconjurător, astfel încît nu se aburește, spre deosebire de sticla oglindă obișnuită care se încălzește mult mai încet decît aerul din jur. Noile oglizii își vor găsi utilizare în industria de automobile, avioane, cît și în laboratoare.

● Un submarin pitic, destinat cercetării la adîncimi de pînă la 35 m a instalațiilor tehnice subacvatice, studierii curentilor submarini și a bancurilor de pește, a fost construit în R. F. Germană. În caz de accident, echipajul îl poate părăsi chiar și cînd se află sub apă. Submarinul se poate deplasa la suprafața cu 10 km. În sub apă cu 7,2 km pe oră. Cu dot oameni la bord, el cîntărește circa 2 tone.

● În Norvegia s-a realizat un motor rotativ cu ardere internă care nu are nevoie de răcire, lubrifiere sau compresie. Noul motor dezvoltă tot timpul o putere uniformă, datorită folosirii unui sistem de aprîndere triplă într-o singură rotație. El urmează să fie folosit pentru acționarea de pompe, compresoare și instalații similare.

● La întreprinderea „Carl Zeiss” din Jena (R. D. Germană) se efectuează cercetări în domeniul electronicii cuantice. Între altele, au fost organizate experiențe reușite în vederea transmiterii unor opere muzicale cu ajutorul generatorilor cuantici (amplificatori de lumină sau laser).

● În Kuwait, înfățișată revista „Discovery”, s-a încheiat cu succes experimentarea de sol artificial din masă plastică spongioasă. Avînd însușirea de a reține apa și substanțele minerale, au putut fi plantați în deșert cu ajutorul lui 6 000 de arbori și arbuști.

● La Institutul de geografie al Academiei de Științe a Sloveției, în colaborare cu catedra de geografie a universității din Bratislava, se lucrează la o mare monografie a geomorfologiei Sloveției, cît și la alcătuirea unei hărți care să redea influența compoziției petrografice a rocilor și a mișcărilor tectonice asupra reliefului țării.

PE MICUL ECRAN

Imagini transmise prin satelit

Prima transmisie directă de televiziune din Japonia în Europa intermediul sateliților „Telstar II” a arătat posibilitățile mari pe care le oferă sateliții artificiali ai Pămîntului în domeniul telecomunicațiilor.

Undele ultracurte, utilizate în televiziune, se propagă asemănător cu razele de lumină, în linie dreaptă. Din această cauză ele nu pot fi folosite pentru transmiterea la distanțe mari. Devin necesare stații intermediare de recepție și emisie, așezate în vizibilitate reciprocă. Din cauza curburii Pămîntului, distanța dintre aceste stații nu poate fi mare, cu excepția cazurilor cînd ele pot fi plasate la înălțimi mari. Un obstacol îl reprezintă înălțimile oceanelor; ele fac necesare stații-relev intermediare de înălțimi foarte mari, așa încît să se „vadă” cele două puncte între care se transmit semnalele. Soluția care se impune este utilizarea de sateliți artificiali, care asigură înălțimea corespunzătoare.

În acest scop, pot fi realizate mai multe tipuri de sateliți: pasivi sau activi, liberi sau controlați.

Satelitul pasiv este un balon sferic, confecționat din material plastic metalizat. Corpul lui, sub formă de pachet, este transportat de o rachetă. În momentul plasării pe orbită, prin intervenția unui dispozitiv special, pachetul se desface, lînd forma sferică. Acest satelit reflectă undele electromagnetice emise de la sol, frîmîndu-le înapoi, la distanțe foarte mari de la punctul de emisie. Cu un satelit de acest tip, avînd diametrul de 30 m, plasat la o înălțime de 1 500 km, s-au putut transmite semnale telefonice și de televiziune pînă la o distanță de 5 000 km. Sateliții pasivi, deși simpli în ce privește construcția, necesită însă pe sol instalații de emisie foarte puternice, precum și instalații de recepție deosebit de sen-

sibile, înzestrate cu antene uriașe, în stare să recepționeze semnale foarte slabe. Spre deosebire de aceștia, sateliții activi, avînd la bord stații proprii de recepție și emisie, primesc semnalul emis de pe sol, îl amplifică și-l retransmit spre Pămînt. Semnalul ajunge pe sol mult mai puternic și, în consecință, instalațiile de recepție și emisie de pe Pămînt sînt mai simple decît în cazul sateliților pasivi. Dacă satelitul este înzestrat cu dispozitive care să-l orienteze în permanență cu antena spre Pămînt și cu celele fotoelectrice de alimentare cu energie spre Soare, satelitul poate fi considerat „stabilizat”, instalațiile de pe sol putînd fi de putere mai mică.

Aliți sateliții activi, cît și cei pasivi, după poziția pe care o au față de sol, pot fi staționari sau nestaționari. În primul caz, se prevede lansarea lor la o altitudine de circa 36 000 km. Aceasta înseamnă ca ei să aibă o perioadă de revoluție egală cu durata rotației Pămîntului, rămînd deci în permanență asupra aceluiași punct de pe sol. Pentru a-și menține poziția cu suficientă precizie și a avea antena mereu îndreptată spre Pămînt, acești sateliți trebuie prevăzuți cu dispozitive de stabilizare destul de complexe și costisitoare. Lansarea și plasarea lor pe orbită necesită rachete puternice și de o precizie foarte mare. Sateliții nestaționari, lanșați la altitudini între 1 000-20 000 km, au o mișcare relativă față de Pămînt. În acest caz, se mărească în permanență satelitul, mișcarea lor fiind dirijată de calculatoarele electronice. Sateliții de acest tip pot fi liberi sau controlați; în ultimul caz abaterile de la viteză și traiectoria prescrisă sînt corectate în permanență.

Pentru înființarea unui sistem mondial de telecomunicații prin sateliți, poate fi adoptată oricare dintre soluțiile arătate. În cazul sistemului de sateliți staționari, cu un grup de trei sateliți poate fi acoperită întreaga suprafață a globului, cu excepția regiunilor polare.

Sistemul cu sateliți liberi este mai simplu; cu circa 48 de sateliți, plasat la circa 11 000 km altitudine și distribuiți la înălțime, pe 24 orbite aproximativ ecuatoriale și 24 orbite aproximativ polare, se poate acoperi întreaga suprafață a Pămîntului. În acest sistem, datorită distribuției sateliților pe orbite, încetarea funcționării unora dintre ei nu afectează funcționa-

rea întregului sistem. Acest sistem are cele mai mari șanse de a deveni primul sistem mondial.

Satelitul „Telstar II”, cu care s-a făcut retransmisia din Japonia în Europa, reprezintă un satelit activ, liber, cu o perioadă de 110 800 km. El a recepționat semnalele emise din Japonia, le-a amplificat și retransmis pe Pămînt; el s-a recepționat în Franța, unde a fost introdus în rețeaua de radiorelee și distribuite în alte țări ale Europei.

Transmisia a durat aproximativ 20 de minute, timp în care satelitul se afla în vizibilitatea stației de emisie din Japonia și a celei de recepție din Franța. În mișcare sa față de Pămînt, satelitul a fost urmărit în permanență de la răsăritul pînă la apusul lui de către antenele celor două stații. Urmărirea s-a făcut în mod automat, pe baza semnalelor speciale emise de el, care au indicat stațiilor de pe Pămînt poziția lui, calculatorul electronic din comenziile pentru dirijarea antenelor spre satelit.

Recepția experimentală de joi seara a constituit un prilej de verificare și reglare a instalațiilor, pentru ca în timpul Jocurilor Olimpice să putem urmări pe micul ecran desfășurarea acestora în condiții bune.

Prof. inq. Alexandru SPĂTARU

ADOLESCENȚĂ

(Urmare din pag. III-a)

János lasă capul în jos. Din ce-i vine în Iștván? Vezi, asta are să se întrebă și el pînă o muri, dar poate că n-o fi dumnezeu alt de rău să apuce János să moară fără a-l vedea pe Iștván, schimbă.

Terezka a început să-i fie somn. Încearcă să-și deschidă mari ochii ei limpede, să ridice cît poate de sus sprincenele subțiri și arcate, ca să-i vină pleoapelor deschise, și din ce în ce mai mult se învîlmășește tot în mîntea ei și se suprapune. Acolo, la mașini, n-or fi lucrînd și femeii? Ar fi bine dacă ar putea pleca și ea cu Béla, să lucreze în halele alea mari în care nu se vede om cu om. Ar lucra Iștván de Béla, pe el-lar vede, că ar învîlmășeși-o meseria. Nici nu e nevoie să ai altă putere să ridici un ciocan, de vreme ce cade undă de sus și turli țî face metalul roșu ca focul. Banda rotulată a-leargă ca un izvor de munte. O veveriță a coborît din pom și bea din izvor, bea din pumni ca o felicitană. De undeva se aude cîntînd un lămbal, ca o inimă, exact ca o inimă. Și Béla ride de veveriță și vrea s-o prîndă. Vai, ce tare ride cu dinții lui frumoși și albi!

Terezka tresare speriată și clipsește nedumerit. Toată lumea ride în jurul ei. Ce s-a spus și ea n-a auzit? Despre ce e vorba? De ce o mingie Mariška neni pe cap?

mai vino cînd poji în sat, să fie mai vechi și noi.

Terezka se gîndește iute că minie, neapărat minie are treabă la Lamas, să ducă înapoi o carte la bibliotecă și să ia alta. Pe asta a citit-o, cît o s-o mai fiină acasă? Acolo, la bibliotecă, se și supără dacă nu le aduci cărțile la timp, că doar trebuie să le citească și alții. Uite cum s-a nimerit, le pomenești că îl înfîlșeste pe Béla pe acolo. Ar fi de mirare, Lamasul e mare, el o să stea cu frații lui în casă, n-o să bată uși pe o vreme ca asta, dar ce, la bibliotecă musai e să se ducă. Altfel au să creadă că nu-i om serios și nu să-i mai dea cărți.

Pînă cînd adoarme, Terezka face meureu planul ăsta, cu Lamasul, și altele încă, cu fabricile alea care se tot montează în Moldova, se vede pe sine în salopetă, ca a felele care lucrează în oraș la fierărie, dar ele lucrează numai la acționarea, la vopselărie, la nimicuri din crusta care pe ea n-o interesează. Ea are să stea în salopetă sus, pe o podișcă, așa cum a povestit Béla despre Stelică, gazda lui, și de acolo cu o mîină numai are să-l conducă pe cei de jos, de la mașini. Și hale are să vuiaască, să vuiaască!

A doua zi însă, cînd se deșteaptă și se gîndește că avea de gînd să se ducă la Lamas, pe Terezka o apucă o rușine mare. Ce să caute ea acolo? Păi cartea poate s-o dea înapoi și peste treze zile, atunci i se împlinescă sorocul. Nici nu a isprăvit-o încă, dacă e să vorbești cîntînt, mai are vreo cincisprezece pagini. Și, ca

s-o fiină parcă pe loc, uife, nici lui Arpika nu-i e bine. Are călduri, nu s-a dus la școală, îl doare în gît. Trebuie să stea lîngă el, să-l îngrijească. S'ne bine ce-i dă și ce-i face ei bunica în asemenea împrejurări, ce-i facea Veronika neni, pe vremea cînd venea mereu aici, să vadă cum se descurcă János. Are multă treabă, are alfa treabă încît nici vorbă nu mai poate fi de plecare, și e mai bine așa, pentru că dacă țîi că nu poți pleca, nici nu te mai muncești cu gîndul, cu nehotărîrile, cu nădejdea că poate poate o clipă are să-ți fie ușor să-ți spui: hai să mă duc!

János se învîrtește disperat și neputincios pe lîngă patul în care zace Arpika, așa cum a fost totdeauna cînd i s-a îmbolnăvit un copil, dar Terezka, cu răbdare și dibăcie, îi pune o compresă la gît, o cărămidă caldă la picioare, îi dă un ceai de tei, și poruncește să tacă toată lumea, pentru ca Arpika să doarmă, dacă o putea, toată ziua. Apoi se apucă de spălat scîndurile în bucătăria din curte pe care are s-o închidă acum, cînd va mula plute sus, în casă, pentru toată iarna, și care trebuie să rămîie curată. Și foarte des, peste scîndurile ăstea, i se năzură mașini pe care porcă le-ar freca cu nădejde, și în fața ochilor un zîmbet luminos și plăcut, dar pe măsură ce treaba merge, Terezka începe să uite de toate și să cînte un cîntec de la școală, despre niște copii care au pierdut o mingie mare.

CĂRȚI ÎN DEPLASARE

DOCUMENTARE DE SPECIALITATE ÎN CEL MAI ÎNDEPĂRTAT SAT • 25 000 DE CITITORI • LA CURENT CU NOUȚĂȚILE PEDAGOGICE

„Vă rugăm să ne împrumutați din bibliotecă dus, cărțile din nota alăturată. Le solicităm pentru cărțile didactice ale școlii noastre... Semnează directorul Școlii generale de 8 ani din comuna Starhojd, raionul Teleajen. Alte scrisori asemănătoare sunt trimise de directorii școlilor generale de 8 ani din satul Olina — raionul Adamclisi, Certeze — raionul Oaș, Virful Cîmpului — raionul Dorohoi, Poerua — raionul Baia de Aramă, Teregova — raionul Caransebeș.

Anul trecut, numai în șase luni, 866 de copii, situați înosebi în mediul rural, au solicitat și au primit cu împrumut, de la Biblioteca centrală pedagogică din București, str. Zalomir nr. 12, diferite cărți necesare cadrelor didactice pentru munca instructiv-educativă și pentru ridicarea calificării profesionale. S-au expediat 14 793 de volume, care au fost studiate de aproape 25 000 de cadre didactice din diferite regiuni ale țării. De la începutul acestui an, au fost expediate peste 1 000 de volume.

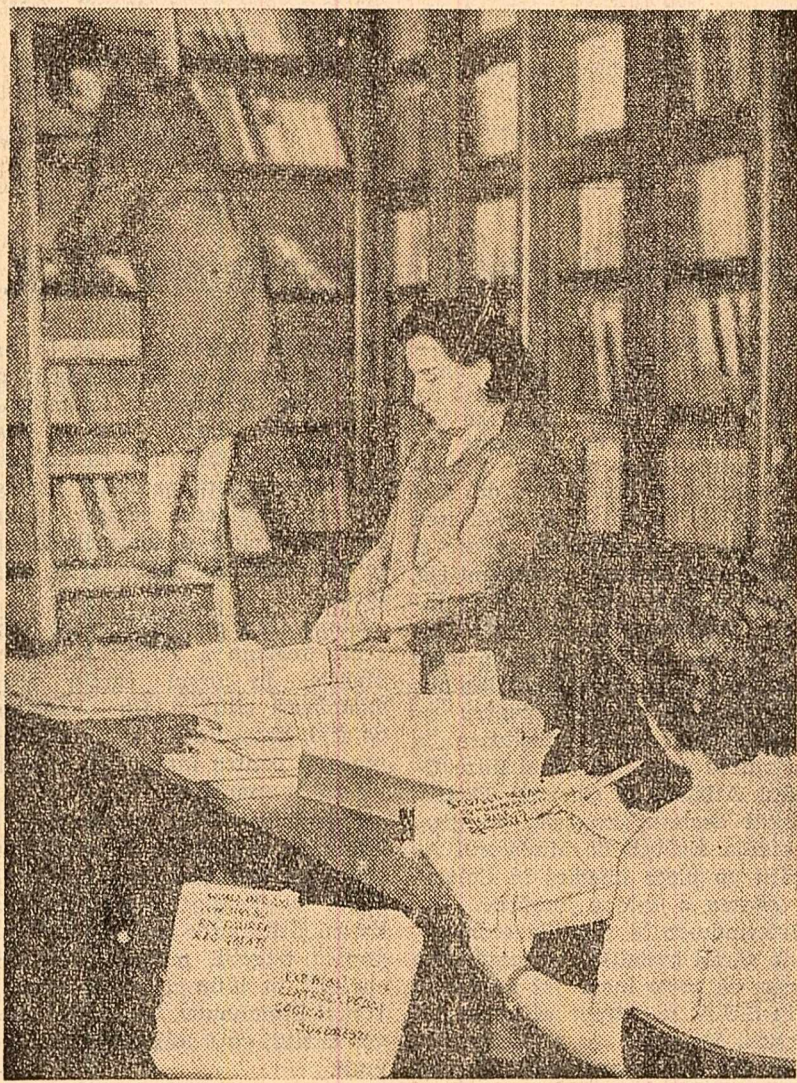
Biblioteca își desfășoară activitatea abia de cinci ani. Zestrea de început a fost modestă: 10 000 de volume. La acestea se mai adăugau 1 500 de volume provenite din biblioteca scriitorului Al. I. Odobescu, păstrate aici cu grijă. Acum biblioteca are circa 165 000 de volume, în special cărți și pu-

blicați pedagogice. Printre acestea se află lucrări valoroase din domeniul pedagogiei și al istoriei învățământului românesc, începând cu cele mai vechi manuale, opere ale pedagogiei universale, cursuri și tratate pentru toate disciplinele care se predau în învățământ, colecțiile celor mai vechi periodice apărute în țara noastră etc. Încă de la început biblioteca a stabilit relații cu un mare număr de instituții similare din străinătate. Anul trecut a primit prin abonament și schimb internațional 329 de ziare și reviste de specialitate.

În fiecare zi, în sălile de lectură, care sînt deschise între orele 8—21, poposează învățători și profesori din Capitală, cercetători, studenți.

La cererea cadrelor didactice, a cercetătorilor și a unor instituții din țară și de peste hotare, anul trecut s-au efectuat zeci de lucrări bibliografice pe diverse teme ale procesului instructiv-educativ. În prezent sînt în curs de pregătire o culegere de documentare pedagogică, cuprinzînd referate asupra unor cărți de specialitate apărute peste hotare, o culegere de materiale metodice privind organizarea bibliotecilor școlare și îndrumarea lecturii elevilor, bibliografia unor lucrări pedagogice publicate în ultima vreme.

Dumitru TÎRCOB

Din rafturile bibliotecii, cărțile sînt pregătite de drum.

GEORGE VRACA

Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, Statul popular al Capitalei, Asociația oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale și Teatrul „C. I. Nottara” anunță cu profundă durere încetarea din viață a artistului popular George Vraca. Născut în anul 1896 în București, George Vraca absolvă liceul Matei Basarab, iar în 1921 termină Conservatorul de artă dramatică.

George Vraca se definește încă de la începutul carierei sale ca o distincție individualitate artistică, avînd în teatru românesc un rol remarcabil timbru personal.

Continuator al tradițiilor realiste ale teatrului nostru, înaintași: Nottara, Demetriad, Soreanu, el abordează în mod strălucit o întinsă gamă de roluri atât din repertoriu clasic cit și din cel modern.

În anii regimului popular democratice talentul lui a înflorit și mai mult și s-a maturizat, Vraca constituind un model de vizor scenic, de simplitate și noblete artistică.

De neuitat vor rămîne creațiile acestuia mare actor în piesele: „Roméo și Julietta”, „Troilus și Cressida”, „Henric al V-lea”, „Hamlet”.

„Visul unei nopți de vară”, „Cum va place”, „Neguțatorul din Venetia”, „Macbeth”, „Din jale s-a ntrupat Electra”, precum și creațiile lui mai recente din „Fiul meu”, „Trenul blindat”, „Fintina turmelor”, „Vlaicu Vodă”, „Ruptura”, „Fintina Blanduziei” și altele.

Actor de o temeinică cultură teatrală, George Vraca a fost și un animator și conducător de colective artistice deosebit de apreciat. Ca director de teatru, el a adus o contribuție însemnată la ridicarea prestigiului scenei românești, la îmbogățirea repertoriului și ridicarea nivelului său ideologic-artistic, la

promovarea unui climat creator în arta teatrală.

Artist însușit de un înalt spirit de răspundere pentru destinele teatrului românesc, atît ca profesor, cit și ca director de teatru și actor, cu o bogată experiență, George Vraca s-a ocupat cu pasiune de formarea și promovarea tinerei generații de actori.

Moartea l-a surprins pe culmea cea mai înaltă a talentului său, oglindită în interpretarea deplină de forță și strălucire artistică a rolului lui Richard al III-lea din piesa cu același nume de William Shakespeare.

George Vraca se numără, de asemenea, printre pionierii filmului românesc, pe care l-a slujit cu dragoste, începînd din anul 1926 și pînă astăzi, încununîndu-și cariera în acest domeniu cu rolul Brîncoveanu din filmul „Tudor”.

Ca președinte al Sindicatului artiștilor, ca membru al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, ca vicepreședinte al Asociației oamenilor de

artă din instituțiile teatrale și muzicale și ca membru al Comitetului național pentru apărarea păcii, George Vraca a desfășurat și o susținută activitate obștească.

Pentru valoroasa sa activitate artistică și cetățenească, statul democratic-popular i-a conferit înalte ordine și medalii, precum și titlurile de „Artist al poporului” și laureat al Premiului de Stat.

Încetarea din viață a artistului popularului George Vraca este o pierdere grea pentru mișcarea noastră teatrală, pentru iubitorii de artă din țara noastră care l-au cunoscut, l-au îndrăgit și l-au prețuit. Marile lui creații actoricești, nobila și neobștănea sa activitate de artist și de cetățean se înscriu în cartea de aur a teatrului și culturii românești.

COMITETUL DE STAT
PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ
ASOCIAȚIA OAMENILOR
DE ARTĂ DIN INSTITUȚIILE
TEATRALE ȘI MUZICALE

ȘFATUL POPULAR
AL CAPELĂRII
TEATRUL „C. I. NOTTARA”

Corpul defunctului se află depus la Casa de mormură a Casei Școlilor. Accesul publicului este permis simbatic, 18 aprilie, între orele 10—21 și duminică, 19 aprilie.

Între orele 9—11. Mitingul de doliu va avea loc duminică 19 aprilie la ora 12. Înhumarea se va face la Cimitirul Sf. Vineri.

INFORMAȚII

Vineri, 17 aprilie 1964, vicepreședintele Consiliului de Miniștri al R.P. Romîne, Gogu Rădulescu, împreună cu ministrul industriei construcțiilor de mașini, Gheorghe Rădoi, și cu adjunctul ministrului comerțului exterior, Mihail Petri, au primit pe ing. Giuseppe Lauro, administrator delegat — director general al firmei „Innocenti”, pe Giacomo Sosso, director la firma „Fiat”, pe Piero Savorettili, președinte al firmei „Novasider”, pe Luigi Moran-

do de la firma „Morando”, și pe Ferdinando Novarese de la firma „Novarese”. Cu această ocazie au avut loc un schimb de vederi în legătură cu o serie de operațiuni comerciale ce sînt în curs de desfășurare între firmele italiene menționate și unele întreprinderi românești de comerț exterior.

Vineri după-amiază, ambasadorul Italiei în R.P. Romîni, dr. Alberto Paveri Pontana, a oferit în sala-navei ambasadei un cocteil cu prilejul turneului în țara noastră a colectivului teatrului italian „Teatro stabile della città di Genova”. Au participat reprezentanți ai Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, ai Ministerului Afacerilor Externe, Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea, artiștii ai poporului și alți oameni de artă și cultură. Au luat parte, de asemenea, șefii ai unor misiuni diplomatice acreditate la București și alți membri ai corpului diplomatic.

ȘTIRI CULTURALE

Vineri după-amiază au început în Capitală lucrările sesiunii științifice a cadrelor didactice de la Institutul de arhitectură „Ion Mincu”. Participă arhitecți, specialiști din institute de proiectări și alți lucrători din domeniul arhitecturii și construcțiilor. Cu acest prilej, la institut a fost organizată o expoziție care cuprinde aspecte ale construcțiilor noi din orașele patriei, precum și fotografii artistice reprezentînd monumente istorice.

Continuîndu-și turneul în țara noastră, soprana Liliana Vasilieva și tenorul Nicola Nicolov, de la Opera din Sofia, au cîntat vineri seara pe scena Teatrului de Operă și Balet al R.P. Romîne în opera „Carmen”. Conducerea muzicală a aparținut lui Mihai Brediceanu. Artiștii bulgari vor mai cînta pe scena Operei de Stat din Timișoara.

În ciclul de manifestări consacrate aniversării a 400 de ani de la nașterea lui William Shakespeare, vineri după-amiază a avut loc la Muzeul de istorie a orașului București conferința „Hamlet în critica universală”.

În sala „Fantasio” din Constanța a avut loc vineri seara un recital de canto cu concursul tenorului Artur Aidinian, artist al poporului din R.S.S. Armeană. (Agerpres)

LOTO CENTRAL

La tragerea Loto-central din 17 aprilie 1964, au fost extrase din urnă următoarele numere: 8 49 87 51 6 21 40 3 42 72.

Premii suplimentare: 28 39 51. Fond de premii: 900 615.

RĂSFIND PRESA STRĂINĂ

Pentru două cămile?

Publicăm, cu mici prescurtări, un comentariu apărut în revista „Novoe Vremia” despre bombardarea regiunii Yemenite Harib.

Agresiunea Angliei împotriva Republicii Arabe Yemen, problemă care a fost dezbătută în primele zile ale lunii aprilie în Consiliul de Securitate, a născut profundă opinie publică din țările arabe și din alte țări. În primul rînd provoacă indignare înșiși faptul — atacul aviației unui mare stat asupra unui mic stat arab — atac care s-a soldat cu victime în rîndul populației civile. Pentru justificarea acestui act, sir Patrick Dean, reprezentantul Angliei la O.N.U., a afirmat că atacul aviației engleze asupra regiunii Yemenite Harib, efectuat la 28 martie, a fost inițiat ca răspuns la „actele premeditate de agresiune din partea autorităților Yemenite”. Ca exemplificare el s-a referit la o incursiune a aviației Yemenite în timpul căreia, după cum remarcă cu ironie reprezentantul Yemenului la O.N.U., au fost ucise „două cămile”.

Dar, în primul rînd, nu au existat nici un fel de acțiuni „agresive” din partea Republicii Arabe Yemen. În al doilea

rînd, chiar dacă s-ar fi întîmplat așa ceva, Anglia trebuia să ceară examinarea acestei probleme în cadrul unui organ internațional corespunzător.

Într-o scrisoare adresată în Consiliul de Securitate de Anglia intenționează să de acum înainte să-și exercite „dreptul de autoapărare”. Dar despre ce fel de autoapărare a Angliei poate fi vorba în-o regiune care este situată la mii de kilometri de insulele britanice? După instaurarea Republicii Arabe Yemen care a deschis poporului ei calea spre o dezvoltare independentă și progres, regii petrolului se îngrijorează tot mai serios de situația prinșișilor arabi care le-au ascundea bogățiile petroliere ale lumii arabe.

Anglia nu a recunoscut nici pînă în prezent Republica Arabă Yemen. Ea duce împotriva acestei țări un război nedecarat cu ajutorul mercenarilor ascunși în spatele monarhiei Yemenite care a fost răsturnată de către poporul. Regiunea Harib, care a fost supusă atacului aviației engleze asupra regiunii Yemenite Harib, efectuat la 28 martie, a fost inițiat ca răspuns la „actele premeditate de agresiune din partea autorităților Yemenite”. Ca exemplificare el s-a referit la o incursiune a aviației Yemenite în timpul căreia, după cum remarcă cu ironie reprezentantul Yemenului la O.N.U., au fost ucise „două cămile”.

Dar, în primul rînd, nu au existat nici un fel de acțiuni „agresive” din partea Republicii Arabe Yemen. În al doilea

de numeroase pe pămîntul arab. Ele reprezintă un pericol permanent pentru independența și securitatea țărilor arabe. Celor care se mai îndoaie de acest lucru ar trebui spusă Haribului le va ajuta să aprecieze la justa ei valoare destinația acestor baze.

Și la Washington a provocat îngrijorare atacul asupra raionului Harib. Neliștea nu este provocată, se înțelege, de soarta arabilor care au suferit de pe urma acestei agresiuni. Nu îngrijorarea se născuse în legătură cu soarta bazei militare americane din Libia. Washingtonul caută să se exchiveze de la tratativele cu Libia referitoare la această bază și, în acest timp, Anglia oferă poporului libian, care cere lichidarea bazei, un argument alți de puternic. Departamentul de Stat, plin de supărare, a făcut cunoscut partenerului său că acțiunile lui „nu vor aduce folos”. Într-adevăr, nu vor aduce.

Ziarul indian „The Times of India” scrie la rîndul său:

Argumentul în sensul că Anglia nu a acționat din proprie inițiativă ci la cererea guvernului Federației Arabiei de sud este alți de pușul, încă este surprinzător că a fost prezentat cu toată seriozitatea la o reuniune a Consiliului de Securitate. Chiar dacă o astfel de cerere a fost făcută, vina pentru bombardarea fortificațiilor Harib revine exclusiv guvernului britanic... Alăcerea Harib amînește din nou că baza militară britanică de la Aden funcționează ca un avanos colonial care, departe de a da stabilitate acestei regiuni, face și mai dificilă realizarea unor condiții pașnice.

O hotărare și urmările ei

Deutsche Volkszeitung

Ziarul vest-german „DEUTSCHE VOLKSZEITUNG”, referindu-se la o recentă hotărare a Tribunalului Suprem al S.U.A., scrie:

Recent, cu o majoritate de șase voturi contra două, Tribunalul Suprem al S.U.A. a cerut adunătorilor legislative din 50 de state să modifice, în vederea alegerilor în Congresul S.U.A., delimitările circumscripțiilor electorale existente, în așa fel încît numărul alegătorilor din fiecare circumscripție electorală să fie aproximativ egal... Trebuie avut în vedere că actualul principiu de alegere a Congresului nu asigură reprezentarea democratică a populației în acest organ legislativ. Inegalitatea diferitelor circumscripții în ce privește numărul alegătorilor are drept urmare faptul că grupuri puțin numeroase ale populației rurale se bucură de

avantaje în comparație cu populația marilor orașe.

De pildă, în circumscripția cea mai populată din statul Michigan locuiesc 802 904 de oameni, iar în cea mai puțin populată doar 177 431 de oameni. Această situație se poate observa și în alte circumscripții. Totuși, în poldă acestor fapte, fiecare circumscripție — indiferent de numărul locuitorilor — alege în congres doar un singur deputat.

Potrivi tradiției o mare parte a populației rurale votează pentru conservatori, în timp ce muncitorii, funcționarii, de la orașe, votează pentru candidații de orientare liberală. În afară de aceasta, activitatea politică a populației rurale este mult mai scăzută decît cea a populației urbane. Pentru deputații conservatori din partea circumscripțiilor rurale este suficient să strîngă un număr mai mic de voturi ca să obțină în congres un număr egal de locuri cu cel al candidaților din partea circumscripțiilor urbane. De aceea, congresmenii din partea partidului republican mențin, în decurs de mulți ani, în

miinile lor controlul politic în regiunile rurale.

Pe de altă parte, în extremul sud, unde, în multe state negrii sînt lipsiți de fapt de dreptul de vot, în circumscripțiile electorale rurale ponderea o dețin rasiiștii, ceea ce garantează alegerea și reelegerea candidaților reacționari chiar în cazurile cînd, în realitate, pentru ei votează o minoritate neînsemnată a populației.

Hotărîrea Tribunalului Suprem constituie o lovitură pentru întreaga această situație. Black, cel mai vechi membru al tribunalului, a declarat în numele majorității membrilor: «Nerespectarea în continuare a spiritului Constituției, al cărei țel este de a asigura în Congresul S.U.A. o reprezentare egală din partea unui număr egal de cetățeni, nu poate fi prin nimic justificată».

John Harlan, care a luat cuvîntul în numele minorității membrilor Tribunalului Suprem, a declarat că în cazul aplicării hotărîrii tribunalului la actuala componență a congresului, ea ar pune sub semnul întrebării validitatea mandatelor a aproape tuturor actualilor congresmeni. Multe zăbre scriu că în urma acestei hotărîri 306 din cei 435 de membri ai congresului ar trebui să piardă de fapt dreptul la locurile ocupate de ei în congres.

Viitoarea scufundare a lui „Arhimede”

LE FIGARO

Ziarul „Le Figaro” relatează despre o interesantă experiență științifică ce va fi întreprinsă în viitorul apropiat, cu ajutorul batiscafului „Arhimede”.

La 1 mai se va deschide la Porto Rico prima campanie oceanografică a batiscafului francez „Arhimede”. Cu doi ani în urmă, în august 1962, aparatul pilotat de comandantul Huot și de echipa sa atînsese, la o adîncime de 9 500 metri sub nivelul mării, fundul uneia din cele mai mari depresiuni oceanice cunoscute: cea a Curilelor. Era vorba atunci de încercări tehnice efectuate cu scopul de a se cerceta rezistența și buna funcționare a submarinului. În ciuda cîtorva neplăceri datorate cablurilor de alimentare a proiectoarelor, care au provocat la prima scufundare un puternic scurt circuit, „Arhimede” a ieșit învingător din experiență și dacă nu a răpit batiscafului „Trieste”

al lui Jacques Piccard, panglica albastră a profunzimilor, aceasta s-a datorat faptului că nu a găsit în zona explorată adîncimea de 11 000 metri pe care o semnăluau unele hărți oceanografice vechi și cu siguranță false. Sfera, floatarele, diversele aparate ale batiscafului, toate rezistaseră bine, în ciuda presiunilor formidabile de ordinul a 12 000 tone care se exercitau asupra pereților aparatului, iar „Arhimede” nu a trebuit să sufere nici o modificare fundamentală.

El rămîne singurul aparat susceptibil de a efectua scufundări peste 3 000 și 4 000 de metri, „Trieste”, răscumpărat de Statele Unite, fiind incapabil astăzi să-și reape performanța.

Cincisprezece zile vor fi deajuns pentru a înzestra batiscaful cu numeroase aparate de măsurat aflat funcție cit și americane, pentru a fi implute balasturile sale cu cele 162 000 kg de benzină ușoară care echilibrează floatarele, pentru a încărcă cele 14 tone de sfîrșimuri de fier care îi vor servi drept lest și care vor trebui, bineînțeles, să fie înlocuite după fiecare scufundare, obligînd batiscaful să revină la baza sa de plecare de

la San Juan de două ori pe săptămînă; în acest timp, se vor delimita, de asemenea, precis suprafețele submarine de explorare care vor fi împărțite în pătrate, cu ajutorul posturilor radioemitoare, ceea ce va permite batiscafului să se precizeze cu exactitate în lănta sa înaintare oarbă pe plajele submarine. Astfel va fi îndeplinit principulul handicap al batiscafului: incapacitatea sa de a-și cunoaște exact poziția după ce a părăsit suprafața.

Topografia și geologia submarină a depresiunii de la Porto Rico, care a fost deja obiectul unei explorări realizate de americani prin mijloace oceanografice clasice, îi interesează mai ales pe savanții de la „Lamont Geological Observatory”, aceștia sperînd, în caz de reușită, să determine vîrsta acestor mari falii atlantice, să dea un răspuns teoriei asupra deplasării continentelor. La această acțiune, Franța va fi reprezentată de profesorii Dangeard și Parrey, de la Universitatea din Caen.

Fizicienii, la rîndul lor, printre care Jobber, de la Institutul francez de fizica globului, vor practica toate măsurările și măsurările susceptibile de a duce la o mai bună înțelegere a mediului marin... În sfîrșit, o experiență prezentînd un mare interes va fi încercată de un specialist în magnetici, Selzer, tot de la Institutul de fizica globului.

SPORTURI

R. P. ROMÎNĂ — FRANȚA 3-0 LA VOLEI

Echipa selecționată de volei a R.P. Romîne, campioană europeană, și-a început turneul în Franța, înfrîngîndu-se în sala „Coubertin” din Paris, reprezentativă Francezi. Voleibaliștii romîni au reușit victoria cu scorul de 3-0.

Campionatul republican feminin de baschet

Turneul final al campionatului republican feminin de baschet a fost reluat vineri în sala sporturilor de la Floreasca. Liderul clasamentului, Știința București, a învins cu 60-40 (21-19) pe Voinea București, iar Rapid a întrecut cu 69-60 (24-25) pe Mureșul Tg. Mureș. (Agerpres)

În citeva rînduri

Vineri, pe terenurile Progresul din Capitală au continuat întrecerile de antrenament dintre echipele de tenis ale R.P. Romîne și U.R.S.S. S-a disputat partida de dublu. În înfrîngerea primelor echipe, perechea Th. Leyus, S. Lihacov (U.R.S.S.) a învins cu 3-6; 6-2; 6-3; 6-2 pe I. Tiriac, P. Mărmureanu. (R.P.R.) Astăzi, de la ora 15,15, au loc meciuri de simplu: Mărmureanu — Leyus; Tiriac — Metreveli; Năstase — Sivolin și Bosch — Lihacov.

Selecționata de lupte libere (tineret) a orașului București întreprinde actualmente un turneu în U.R.S.S. În primul meci, tinerii luptători romîni au înfrîng la Leningrad selecționata acestui oraș. Victoria a revenit gazdelor cu 9-7 puncte. Cel mai bine din echipa romîni s-a comportat Gheorghe Tapălagă, învingător la categoria mîsură A. Marmara, I. Popescu, A. Balog și I. Herman au obținut rezultate de egalitate.

La sfîrșit de săptămînă Program competițional

FOTBAL. — Miine, etapa a XIX-a a campionatului categoriei A: București: Progresul-U.T.A., Rapid-Farul (în cupaj, de la ora 14,45, pe stadionul „23 August”); Oradea: Crișul-Steaua; Pitești: Dinamo-C.S.M.S.; Brașov: Steagul roșu-Petrolul; Cluj: Știința-Știința Timișoara; Galați: Siderurgistul-Dinamo București.

Ștafetele noastre de radio vor transmite cu începere de la ora 17,25, pe programul I, aspecte din repriza a II-a de la meciurile Rapid-Farul, Steagul roșu-Petrolul și Știința Cluj-Știința Timișoara.

RUCBI: În Capitală, duminică vor avea loc trei partide din campionatul republican: Cloria-C.S.M.S. (stadionul Gloria, ora 10); Dinamo-Ancora Galați

Într-una din sălile situate în incinta strandului Tineretului funcționează un centru de gimnastică pentru copii între 6 și 10 ani. Viitorii gimnștiști sînt asigurați aici condiții dintre cele mai bune pentru a învăța și apoi a se perfecționa în această ramură sportivă. De pregătirea lor se ocupă instructorii, balerini și sportive frumuse în gimnastica artistică. În fotografie: o imagine din timpul unui antrenament al copiilor din ciclul II.

DE PRETUTINDENȚI

În baza acordului cu privire la schimbul de prizonieri luați în timpul ciocnirilor de anul trecut de la frontiera dintre Algeria și Maroc, 333 de prizonieri algerieni au fost eliberați recent și au plecat spre patrie. În fotografie: prizonieri în drum spre Alger.

Vazimba atestă o treaptă avansată a culturii vechilor locuitori ai insulei.

ÎN ALASKA UN NOU CUTREMUR

În Alaska s-a înregistrat joi un nou cutremur de pămînt, al cărui epicentru a fost stabilit la aproximativ 450 km sud de Anchorage. Autoritățile americane au anunțat că acest cutremur a fost de gradul 7, pe scara Richter,

dar nu a provocat pagube. Totuși, populația diferitelor localități a ieșit în pantecă pe străzi, datorită mai ales faptului că noul cutremur a coincis cu o întrepruzere a furnizării curentului electric. De la 27 martie, cînd în această regiune s-a produs cutremurul catastrofal, care a provocat mari distrugerii și victime omenești, aproape în fiecare zi pămîntul din Alaska se cutremură, unele mișcări seismice fiind de gradul 7.

DE PESTE HOTARILE

A 70-a aniversare a lui N. S. Hrușciov

MOSCOVA 17 (Agerpres). — Prin decret al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., lui N. S. Hrușciov i s-a decernat titlul de Erou al Uniunii Sovietice, ordinul Lenin și Medalia „Stea de aur” pentru merite remarcabile față de partidul comunist și de statul sovietic în construirea societății comuniste, întărirea puterii economice și de apărare a Uniunii Sovietice, dezvoltarea prieteniei frățești a popoarelor din U.R.S.S., promovarea unei politici externe leniniste de pace, pentru merite excepționale în lupta împotriva coteroptrilor hitleristi în perioada Marelui Război împotriva Patriei și cu prilejul împlinirii a 70 de ani.

La 17 aprilie, Leonid Brejnev, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., a înmănat lui N. S. Hrușciov Ordinul Lenin și Medalia „Stea de aur”. La ceremonia care a avut loc la Palatul Marea la Kremlinului, N. S. Hrușciov a fost felicitat de conducătorii partidului și guvernului sovietic, precum și de delegații din Republicile Sovietice Unionale.

C.C. al P.C.U.S., Prezidiul Sovietului Suprem, Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. au adresat lui N. S. Hrușciov un mesaj de salutare și la fel.

Tovarășul Ion Gheorghe Maurer, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Romine, și tovară-

șul Chivu Stoica, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., secretar al C.C. al P.M.R., au felicitat pe N. S. Hrușciov cu prilejul împlinirii a 70 de ani.

În cadrul unei solemnități care a avut loc la Kremlin, Ion Gheorghe Maurer i-a înmănat lui N. S. Hrușciov Ordinul „Stea Republicii Populare Romine” clasa I, conferit de Consiliul de Stat al R.P. Romine.

N. S. Hrușciov a fost felicitat, de asemenea, de conducătorii de partid și de stat din țările socialiste, precum și de alți oaspeți sosiți la Moscova. Cu acest prilej i s-au înmănat: Ordinul „Leul alb” de gradul I, cu lanț de aur, al R. S. Cehoslovacie, Ordinul „Suhe Bator”, al R. P. Mongolei, Ordinul „Karl Marx”, al R. D. Germane, și titlul de „Erou al R. P. Bulgariei”.

Comitetul Central al P.C.U.S., Prezidiul Sovietului Suprem și guvernul sovietic au oferit în marele Palat al Kremlinului un prinz în cinstea lui N. S. Hrușciov. Au luat parte conducătorii Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și ai guvernului U.R.S.S., rudele lui N. S. Hrușciov, reprezentanți ai oamenilor muncii.

Au participat, de asemenea, oaspeți străini sosiți în U.R.S.S. pentru a-l felicita pe N. S. Hrușciov, șefi ai misiunilor diplomatice.

Evoluția problemei cipriote

● Președintele Gürsel despre relațiile greco-turce ● Mediatorul O.N.U. în vizită la Ankara și Atena

În timp ce situația din Cipru se menține relativ calmă, incidentele fiind semnălate doar în satul Dhikomo, problema cipriotă continuă să afecteze relațiile greco-turce.

ANKARA 17 (Agerpres). — Într-o declarație făcută corespondenților de presă, președintele Republicii Turcia, Cemal Gürsel, a subliniat că relațiile dintre Turcia și Grecia se află în momentul de față într-un punct mort. Gürsel a relevat că din tradiționala prietenie a celor două țări „a mai rămas nimic”. Este greu de prezis dacă va declara președintele Turciei, ce ne va rezerva viitorul.

NICOSIA 17 (Agerpres). — Sakari Tuomioja, mediatorul O.N.U. în Cipru, a plecat vineri dimineața spre Ankara, unde va avea o serie de întrevederi cu ministrul afacerilor externe al Turciei, F. C. Erkin, asupra diferitelor aspecte ale problemei cipriote. În cercurile politice din capitala Ciprului se subliniază că în cursul vizitei sale la Ankara, S. Tuomioja va cere guvernului turc să accepte propunerea de a plasa forțele sale militare, aflate în Cipru, sub

conducerea comandantului forței O.N.U. După întrevederile de la Ankara, Sakari Tuomioja va pleca la Atena pentru a avea o serie de discuții cu reprezentanții guvernului grec.

Președintele Republicii Cipru, Makarios, s-a reîntors în Cipru nopți de ieri spre vineri. În cursul vizitei făcute în Grecia înainte de a părăsi Atena, Makarios a făcut o declarație în care a arătat că este pe deplin satisfăcut de discuțiile pe care le-a avut cu reprezentanții guvernului grec. Președintele Ciprului a relevat că o parte importantă a tratatelor pe care le-a dus la Atena s-a referit la „aspectele militare ale problemei cipriote”. Referindu-se la întrevederile pe care le-a avut cu generalul Grivas, președintele Ciprului a subliniat că acesta „nu a refuzat dar nici nu a acceptat oferta ce i s-a făcut de a reveni în Cipru”.

Încheierea reuniunii de la Bruxelles a U. E. O.

BRUXELLES 17 (Agerpres). — La Bruxelles au luat sfârșit lucrările reuniunii Consiliului ministrilor afacerilor externe al Uniunii Europene Occidentale (U.E.O.), din care fac parte cele șase țări membre ale Pieței comune și Marea Britanie. La această reuniune au fost discutate pregătirile pentru „Runda Kennedy” cu privire la reducerea tarifelor vamale, relațiile dintre Comunitatea Economică Europeană și Asociația Europeană a liberului schimb (A.E.L.S.), precum și situația economică și politică din țările membre ale Pieței comune.

În ultima zi a reuniunii, ministrul afacerilor externe al R.F.G., Gerhard Schröder, a trecut în revistă situația economică a țărilor membre ale Pieței comune, iar Robert Marjolin, vicepreședinte al C.E.E., a prezentat un raport asupra programului de măsuri antiflaționiste al Pieței comune.

Consiliul ministrilor afacerilor externe al U.E.O. a hotărât să amâne discutarea planului privind instituirea unor consultanți mai stricte între Anglia și țările Pieței comune până la viitoarea sa sesiune, care va avea loc la 15 iulie.

Corespondență din Paris

SUCESUL „Rapsodiei romine”

După cum s-a mai anunțat, la Teatrul „Alhambra — Maurice Chevalier” a avut loc ieri seara premiera spectacolului ansamblului „Rapsodia romină”. Printre cei 2500 de spectatori se aflau numeroase personalități ale vieții culturale și artistice, oficialități, șefi ai misiunilor diplomatice acreditate la Paris.

Din clipa în care a fost ridicată cortina de borangic, brodată cu motive rominești, iar orchestra condusă de Ionel Budișteanu a vestit prelung, ca într-o chemare de bucurie, primul dans „Nunta de pe Someș”, în sală a răsunat un ropot de aplauze.

Apariția dansatoarelor și dansatorilor în minunatele lor costume a stîrnit din nou puternice aplauze: spectatori parizieni, atît de exigenți, mai ales într-o perioadă în care în fiecare seară au loc aici alte și alte premiere, fuseseră cuceriți. Din clipa aceea și pînă tîrziu aproape de mielele nopții, fiecare cîntec, fiecare dans au fost aplaudate prelung.

În pauza spectacolului am discutat cu dramaturgul Marcel Aymé: „Îmi vine greu să spun ce mi-a plăcut mai mult. Fiecare bucată muzicală, fiecare dans, costumele în care culorile și broderia nu pot fi asemălate cu nimic văzute de mine pînă acum, dovedesc sensibilitatea și remarcabile calități creatoare ale poporului de. Felicitări, e un spectacol unic”.

Scenaristul Charles Spaak: „Am asistat la un adevărat festival de folclor de o bogăție, finețe și varietate extraordinară. Nu mi-am imaginat că un asemenea teazaur există în mijlocul Europei, mărturie a puterii creatoare a rominilor. Păstrarea lui — reprezintă o mare operă culturală; în daru-seamă noastră cu multă atenție și tocmă de aceea puteți să ne oferiți astăzi seară un asemenea spectacol”.

Daniel Ivernel, actor la Teatrul Național Popular: „Cîntecul, dansurile, costumele, calitatea interpretării, punerea în scenă depășesc orice așteptări”.

„Le Figaro”, rubrica „Ora 23.30”, subliniază prezența la premieră a numeroase personalități din lumea artistică a Parisului și succesul spectacolului. „France Soir” din 17 aprilie, într-un articol intitulat „Culoare, ritm și prospețime în baletul rominești”, scrie: „Culoare, ritm și prospețime — iată ce oferă spectacolul ansamblului romineș. Timp de trei ore, cei 80 de dansatori, cîntăreți și instrumentiști au tăiat pur și simplu răsuflarea celor 2500 de spectatori care veniseră „să vadă și să audă” și care au plecat entuziasmați”. „Cîntăreții lor i-ar da putea face să pălească pe cei de la Operă”, „Costumele sînt ceoase parcă din cărți cu basme” — au declarat cei care au asistat la spectacol — încheie ziarul.

Tudor VORNICU

GENEVA: Lucrările Comisiei Economice a O. N. U. pentru Europa

GENEVA 17. — Trimisul special Agerpres, Adrian Ionescu, transmite: Vineri în cea de-a cincea zi a lucrărilor Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa a luat cuvîntul reprezentantul R. P. Romine, M. Petrescu.

Referindu-se la activitatea Comitetului pentru dezvoltarea comerțului, M. Petrescu a subliniat că R.P. Romină acordă o importanță deosebită lucrărilor acestui comitet care este chemat să contribuie la lărgirea schimburilor comerciale internaționale însoțite de Est și Vest, la eliminarea obstacolelor arifmetice care împiedică aceste relații. Rolul său este să contribuie la creșterea comerțului exterior al Romîniei, el s-a referit și la lărgirea schimburilor cu țările Europei occidentale, domeniu în care, în cursul anului trecut, a fost înregistrată o creștere de 9 la sută. În ultimele luni, R. P. Romină a încheiat acorduri comerciale pe termen lung cu Suedia, R. F. Germană, Norvegia, un aranjament comercial pe termen lung cu Marea Britanie. Aceste acorduri, a spus reprezentantul romin, se adaugă la acordurile comerciale pe termen lung pe care țara noastră le are deja cu Austria, Franța, Italia și care, fără îndoială, contribuie la dezvoltarea pe baze stabile a schimburilor comerciale cu statele respective.

„În încheiere, vorbitorul a spus: „Delegația romină consideră că acest comitet pentru dezvoltarea comerțului poate și trebuie să-și intensifice activitatea pentru întărirea în continuare a rolului ce-i revine în vederea promovării schimburilor comerciale în Europa, în vederea eliminării obstacolelor care împiedică dezvoltarea lor. R. P. Romină va susține toate inițiativele de natură să facă să crească eficacitatea comitetului în această direcție, în interesul țărilor participante”.

În aceeași zi au mai avut loc dezbateri pe marginea activității Comitetului pentru transporturi interne. La discuții au mai participat reprezentanții a 20 de țări, printre care Spania, U.R.S.S., S.U.A., Suedia, Iugoslavia, Olanda, Bulgaria, Danemarca, Cehoslovacia, Franța, Italia, Albania, Grecia, Ungaria.

Referindu-se la activitatea Comitetului pentru dezvoltarea comerțului, M. Petrescu a subliniat că R.P. Romină acordă o importanță deosebită lucrărilor acestui comitet care este chemat să contribuie la lărgirea schimburilor comerciale internaționale însoțite de Est și Vest, la eliminarea obstacolelor arifmetice care împiedică aceste relații. Rolul său este să contribuie la creșterea comerțului exterior al Romîniei, el s-a referit și la lărgirea schimburilor cu țările Europei occidentale, domeniu în care, în cursul anului trecut, a fost înregistrată o creștere de 9 la sută. În ultimele luni, R. P. Romină a încheiat acorduri comerciale pe termen lung cu Suedia, R. F. Germană, Norvegia, un aranjament comercial pe termen lung cu Marea Britanie. Aceste acorduri, a spus reprezentantul romin, se adaugă la acordurile comerciale pe termen lung pe care țara noastră le are deja cu Austria, Franța, Italia și care, fără îndoială, contribuie la dezvoltarea pe baze stabile a schimburilor comerciale cu statele respective.

„În încheiere, vorbitorul a spus: „Delegația romină consideră că acest comitet pentru dezvoltarea comerțului poate și trebuie să-și intensifice activitatea pentru întărirea în continuare a rolului ce-i revine în vederea promovării schimburilor comerciale în Europa, în vederea eliminării obstacolelor care împiedică dezvoltarea lor. R. P. Romină va susține toate inițiativele de natură să facă să crească eficacitatea comitetului în această direcție, în interesul țărilor participante”.

În aceeași zi au mai avut loc dezbateri pe marginea activității Comitetului pentru transporturi interne. La discuții au mai participat reprezentanții a 20 de țări, printre care Spania, U.R.S.S., S.U.A., Suedia, Iugoslavia, Olanda, Bulgaria, Danemarca, Cehoslovacia, Franța, Italia, Albania, Grecia, Ungaria.

Acțiuni greviste ale oamenilor muncii din Japonia

TOKIO 17 (Agerpres). — În cadrul acțiunilor de primăvară ale oamenilor muncii din Japonia, la 17 aprilie 1200000 de persoane, membri ai 16 ramuri ale uniunilor sindicale, au declarat grevă. La această grevă participă muncitorii din întreprinderile particulare ale industriei grele și chimice, din domeniul construcțiilor navale și metalurgiei, electricienii și soferii de la taxiuri, muncitorii de la fabricile de ciment și hirtie.

Greviștii revendică majorarea sa-

Manifestații de protest în Capitala Argentinei, Buenos Aires, împotriva creșterii costului vieții

SEUL AU REÎNCEPUT DEMONSTRAȚIILE STUDENȚEȘTI

Sute de studenți au demonstrat ieri la Seul împotriva tratatelor japono-sud-coreene. Studenții s-au îndreptat spre reședința președintelui Pak Cijun Hi. El purta pancarte cerînd eliberarea colegilor lor arestați în timpul demonstrațiilor de masă, care s-au desfășurat la sfîrșitul lunii trecute. Unii din poliștii mascați în fața clădirilor guvernamentale au căutat să împiedice trecerea studenților. Între demonstrații și poliștii au avut loc ciocniri.

Recentele demonstrații din Seul și alte orașe sud-coreene care s-au desfășurat neîntrerupt timp de o săptămîină au fost caracterizate de către agenția „Associated Press” drept cele mai puternice de la instaurarea la putere a juntei lui Pak Cijun Hi, iar ziarul „Washington Post” le califică ca fiind cele mai mari demonstrații de la acțiunile studențile din aprilie 1960, care au contribuit în bună măsură la răsturnarea dictatorului Li Sin Man.

Mobilul acestor demonstrații îl constituie protestul maselor față de negocierile japono-sud-coreene de la Tokio. Despre ce este vorba? De un acord oficial tratative în vederea „normalizării” relațiilor japono-sud-coreene, ele urmăresc de fapt îngheterarea unei alianțe militare în această parte a continentului asiatic. Observatorii remarcă faptul că la aceste tratative, care se țărăgănesc din anul 1951, centrul de greutate a fost treptat deplasat de la problema tratatelor la aceea a pescuitului. Monopolurile japoneze urmăresc să obțină piața sud-coreeană pentru mărșurile lor și lichidarea îngrîșării pescuitului în apele teritoriale sud-coreene.

Evenimentele din Coreea de sud se grefează pe adîncă nemulțumirea a maselor față de juntea din Seul, față de situația economică dezastruoasă, mizeria și foametea în care se zbate populația. De curînd, Wall Street Journal relatează: „Coreea de sud se găsește la

marginea unei catastrofe: industria suferă din cauza insuficienței investițiilor de capital, iar inflația crește amenințător”.

Dar iată că juntea a hotărît să treacă la „acțiune”. La Seul a fost instituit un „concurs” neobișnuit, dacă nu bizar: care s-au concurs pentru cea mai bună rezolvare a treburilor de stat. În legătură cu aceasta, ziarul „New York Times” relatează că partidul de guvernămînt al lui Pak Cijun Hi va acorda premii pentru cea mai bună propunere în următoarele probleme stringente: „Cum să se rezolve problema șomajului?” și „Cum să se înfrîntască reforme administrative?”. Premiile, subliniază ziarul, au drept scop stimularea căutărilor unor căi care să contracțeze „serioasă criză economică”. Instituirea „concursului” urmează eșecului cu care s-a soldat recentul mesaj al președintelui Pak Cijun Hi „cu privire la situația „campanie de economie”, făcută în același timp o serie de propuneri: să se simplifice îmbrăcămîntul, să se bazeze mai puțin vinurile scumpe, să nu se folosească autobuzul la distanțe mai mici de două kilometri, să se standardeze ritmulurile la căsătorii, înmormîntări etc.

Este evident că „inițiativele” juntei de la Seul nu pot stîni decît zîmbete ironice. Populația sud-coreeană nu poate fi înșelată. Lupta ei nu a început o dată cu repunerea demonstrațiilor studențilești. Junte de la Seul a început să intre în panică. Și nu fără temel.

Dan BRATU

DOCUMENTAR LIBANUL

De cîtiva vreme, Libanul, această mică țară situată pe țărmul de est al Mediteranei, cunoaște o intensă activitate politică: începînd de la 5 aprilie și pînă la 3 mai aici au loc alegeri pentru noua parlament adevărat și va reveni sarcina de a alege, la rîndul său, pe viitorul președinte al republicii. Primele două etape ale alegerilor s-au desfășurat la 5 aprilie în regiunea de nord și la 12 aprilie în regiunea de est. Etapa a treia va avea loc la 28 aprilie în guvernământul Beirut, iar etapa a patra și ultima la 9 mai în regiunea de sud. Actualele alegeri reprezintă, fără îndoială, un eveniment important în viața politică a Libanului și atrag atenția observatorilor politici din diferite țări.

Așezat la granița dintre trei continente — Europa, Asia și Africa — Libanul (suprafața 10.400 kilometri pătrați, populația 1.750.000 locuitori) are o poziție geografică favorabilă, care a jucat încă din vechime un rol însemnat în dezvoltarea comerțului cu diferite regiuni ale lumii și în apariția pe aceste meleaguri a unei dintre cele mai vechi civilizații din istoria omenirii. Aici, pe țărmul Mediteranei, a luat naștere și a înflorit cu cîteva milenii înainte erei noastre civilizația feniciană. Aici se găsesc ruinele Biblosului, despre care legenda spune că este cel mai vechi oraș de pe pămînt, unde s-ar fi stabilit zeul dumnezeu de vechii greci Cronos, zeul timpului.

Porturile amenajate în golurile admirabile pe care natura le-a dăruit Libanului, poziția sa la intrărea drumurilor comerciale influențată în bună parte și dezvoltarea actuală a Libanului. Circa o treime din venitul național provine din comerț. La Beirut, Tripoli, Sidon și pe plajele vapoare încărcate cu mărfuri, industrie este slab dezvoltată. Principalele întreprinderi sînt cele din ramurile alimentare, țesături, pielederie și tîrșuri. Cu agricultura se ocupă și circa 50 la sută din populația aptă de muncă, dar mai bine de jumătate din pămînturi revine marilor

moșieri. Se cultivă grîu, porumb, tînuș, măslini, ciceri, mere, struguri. Alături de comerț, una din principalele surse de venit ale țării o constituie turismul. Atrăși de natura bogată și plină de contraste a Libanului, de multimea de monumente istorice, circa jumătate de milion de turiști străini vizitează anual această țară, ceea ce îi aduce — după părerea unora — venituri mai mari decît exportul de mărfuri.

Istoria Libanului este deosebit de fragmentată. Pînă la formarea statului actual, pe teritoriul său s-au perindat fenicienii și egiptenii, arameii și hitiții, asirienii și babilonienii, persii și grecii, romanii și bizantinii, arabii și cruciații, turcii. Împreună cu Siria, Libanul a fost, înainte de primul război mondial, o provincie a imperiului otoman. În anul 1918, o dată cu prăbușirea acestuia, i s-a promis independența, care însă a venit să-și facă apariția mult mai tîrziu datorită manevrelor diplomației unor țări occidentale, interesate în menținerea acestei țări sub control străin. Astfel, în 1920 Libanul a trecut sub mandat francez. După două decenii, timp în care poporul libanez desfășurase o luptă susținută pentru eliberarea sa, în 1943, Libanul a obținut independența.

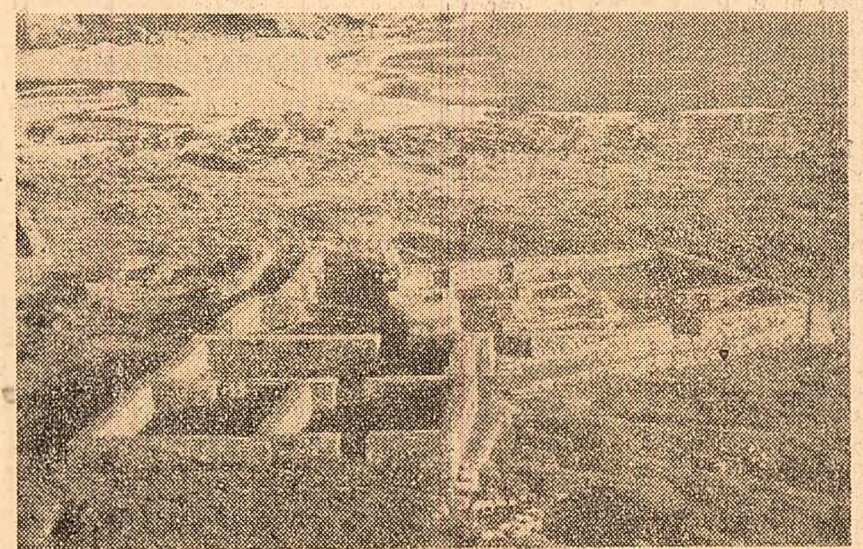
În 1946, Franța și Anglia au trebuit să-și retragă trupele staționate pe teritoriul țării. Lupta libanezilor n-a aflat sfîrșit. Capitala străin (francez, american și englez) ocupă pe mai departe un loc important în economia țării. Pe teritoriul său trec spre sudul Mediteranei conducte de petrol din Irak și din regiunile centrale ale peninsulei Arabe, ceea ce conferă o și mai mare importanță poziției sale strategice alte de bine cunoscută. În perioada care a trecut de la încheierea celui de-al doilea război mondial, Libanul a avut de făcut față nu o dată diverselor comploturi puse la cale de către cercurile imperialiste.

larilor, stabilirea unui minim garantat și îmbunătățirea condițiilor de muncă. În urma asigurărilor date de guvern conducătorilor uniunilor sindicale a funcționarilor din instituțiile și întreprinderile de stat că va examina o serie de revendicări formulate de oamenii muncii, în special cele privind majorarea salariilor, greva celor 800.000 de funcționari de la instituțiile și întreprinderile de stat, care urma să aibă loc la 17 aprilie, a fost amînată.

Libanul este o republică parlamentară. Puterea legislativă aparține Camerei Deputaților. Președintele republicii este ales de camera pe termen de șase ani. Actualul președinte, Fawad Sehab, a fost ales în 1958 și împlinise termenul său expirînd în luna septembrie a acestui an.

Potrivit prevederilor constituției, cei 99 de deputați care se aleg acum trebuie să aparțină fiecărui una din principalele comunități religioase. Populația Libanului este destul de pestriță. Majoritatea o formează arabii, dar există mulți aramei, greci, turci, precum și oameni de diferite alte naționalități. În baza acelorasi prevederi ale constituției, președintele republicii trebuie să fie maronit (principala comunitate creștină din țară), primul ministru — sunnit, președintele parlamentului — sînit (secte ale religiei musulmane). Candidat la postul de președinte al Libanului este fostul premier Rasid Karamé care dispune de numeroși simpatizanți printre deputații alesi pînă acum.

Nicolae N. LUPU

Ruinele Biblosului, străvechi centru al culturii feniciene

SCURTE STIRI

VALEA ULCIOARELOR. La 17 aprilie, printul Sufanov, președintele partidului Neo Lao Haksat și vicepreședinte în guvernul de coaliție națională al Laosului, a părăsit localitatea Khang Khai, plecînd în Valea Ulcioarelor, pentru a lua parte la întrunirea șefilor celor trei grupuri politice laotiene. În declarația făcută la plecare, printul Sufanov a arătat că la această întrunire va fi discutată neutralizarea și demilitarizarea localității Luang Prabang, unde se află reședința regelui, precum și o serie de alte probleme legate de soluționarea problemei laotiene.

SALISBURY. Noi demonstrații au avut loc vineri în capitala Rhodesiei de sud împotriva persecuțiilor conducătorilor mișcării de eliberare a populației africane. Demonstrațiile au fost inițiate de femeile africane din Salisbury, cărora li s-a alăturat un mare număr de locuitori africani ai orașului. Poliția a înconjurat pe demonstranți încercînd să-i împrăștie. 80 de femei au fost arestate.

LONDRA. În legătură cu vinderea în Cuba de către firma britanică „Steel and Company” de macarale ale căror motoare Diesel sînt construite în parte cu piese fabricate de către o firmă americană, în cercurile oficiale britanice se precizează că hotărîrea de a livra Cubei macaralele este o chestiune care aparține companiilor respective. Un purtător de cuvînt al societății britanice a arătat că negocierile cu Cuba sînt în curs, iar „dacă americanii prețind să nu vindem macaralele pentru că sînt acțiunile de motoarelor lor, noi putem foarte ușor să înlocuim aceste motoare cu altele”.

Africană ca o amenințare la adresa păcii mondiale și să aplice în mod energetic sancțiuni economice împotriva acestei țări.

SAIGON. După o escală de 24 de ore pe care a făcut-o la Taipei, secretarul de stat al S.U.A., Dean Rusk, a sosit vineri la Saigon într-o vizită de două zile.

FRANKFURT PE MAIN. În procesul criminalilor de la Auschwitz, martorul Henryk Wysockinski a declarat că în lagăr se aflau cîni dresați special de către SS-ști care erau asmuțiți asupra deținuților. El a precizat că Boger a spînzurat patru prizonieri în august 1944 în lagărul de la Birkenau. Martorul Erich Kulka, coautorul cunoscutului cîmii „Fabrica morții”, a recunoscut pe cine dintr-unii.

ZANZIBAR. Republicii Populare Zanzibar și Pemba a dat publicității o declarație în care precizează că prezenta flotei a 7-a a S.U.A. în vecinătatea insulei Zanzibar constituie o primădie directă pentru securitatea țării.